

สมเด็จพระศรีเมืองเงิน

วัดต้นสน

ตำบลตลาดหลวง อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง

คำตรวจน้ำย่ออุทิศส่วนกุศล

อิทัง โน ญาตินัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

ขอส่วนบุญนี้ จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า จงมีความสุข หรือว่า

ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอุทิศผล บุญกุศลนี้ไปให้ไพศาล
ถึงบิดามารดา และอาจารย์ ทั้งลูกหลานใกล้ชิดสนิทกัน
คนเคยร่วมเคยรักสมัครใคร่ มีส่วนได้ในกุศลผลของฉัน
ทั้งเจ้ากรรมนายเวรและเทวัญ ขอให้ท่านจงโมทนาทั่วหน้า
เทอญ ฯ

คำอธิษฐานก่อนใส่บาตร

ข้าวขาวเหมือนดอกบัว
ยกขึ้นทูลหัวตั้งจิตจำนงค์
ตักบาตรพระสงฆ์มุ่งตรงพระศรีอารย์
ขอให้พบดวงแก้วขอให้แคล้วบ่วงมาร
ขอให้ถึงพระนิพพานในอนาคตกาลเทอญฯ

สวดมนต์แปล ทำวัตรเช้า - เย็น

และบทสวดพิเศษบางบท คู่มืออุบาสก อุบาสิกา

รวบรวมโดย

พระครูอนุศาสน์โสภณ

ผู้อำนวยการเนกขัมมะปฏิบัติ

เจ้าอาวาสวัดต้นสน

ตำบลตลาดหลวง อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง

โทร. (๐๓๕) ๖๑๑๑๙๘

พระครูอนุศาสน์โสภณ

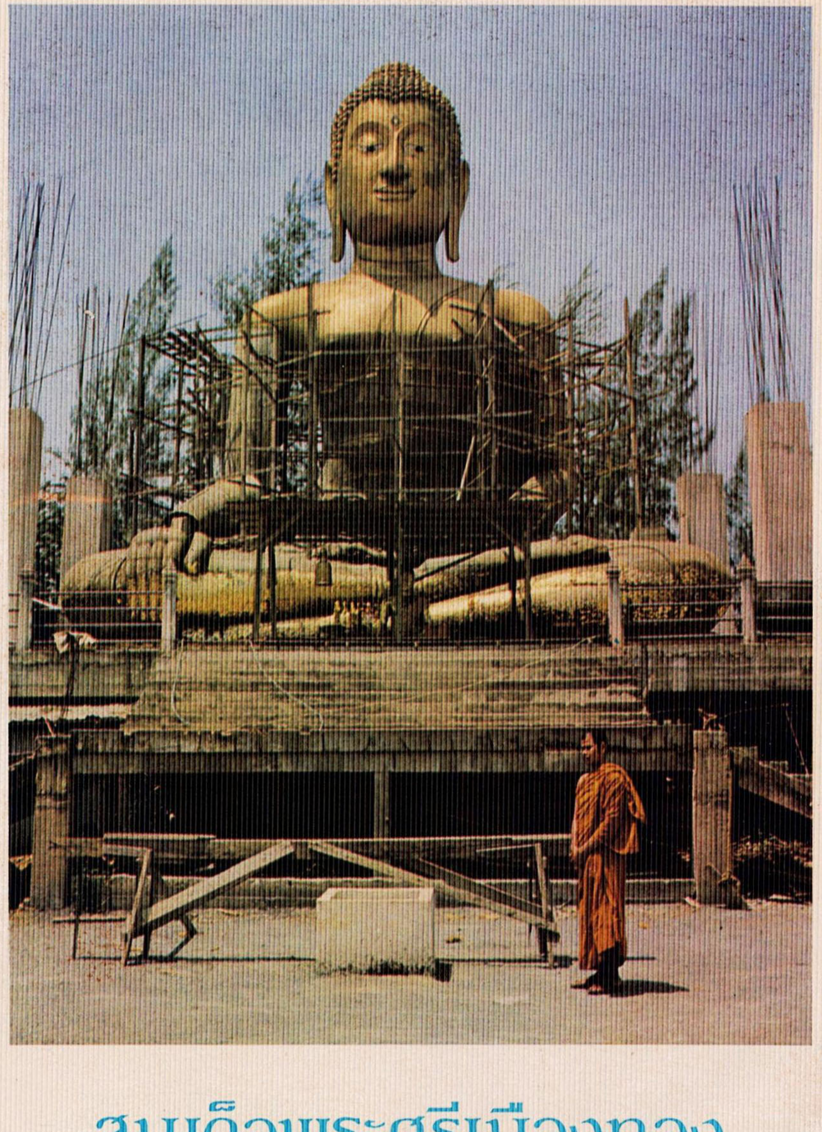
เจ้าอาวาสวัดต้นสน

(ผู้อำนวยการเนกขัมมะปฏิบัติ)

พระครูอนุศาสน์โสภณ

เจ้าอาวาสวัดต้นสน

สมเด็จพระศรีเมืองทอง

วัดต้นสน

ขอเชิญท่านสาธุชนทั้งหลาย ร่วมสร้าง

สมเด็จพระศรีเมืองทอง

ซึ่งเป็นพระประธานองค์ใหญ่ ประจำไว้บนผืนแผ่นดินไทยเมืองทองของเรา หล่อด้วยโลหะลงรักษ์ปิดทอง ขนาดหน้าตักกว้าง ๖ วา ๓ ศอก ๙ นิ้ว สูง ๙ วา ๑ ศอก ๑๙ นิ้ว

และสร้างมหาวิหารสมเด็จพระศรีเมืองทอง

ณ วัดต้นสน

ตำบลตลาดหลวง อำเภอเมือง
จังหวัดอ่างทอง
การสร้างพระประธานองค์ใหญ่ในครั้งนี้
โดยมีวัตถุประสงค์ ๑๖ ประการคือ

๑. เพื่อเป็นที่ตั้งแห่งเจดียสถาน

๒. เพื่อเป็นพุทธสถาน

๓. เพื่อเป็นอาภรณ์สถาน

๔. เพื่อเป็นทัศนียสถาน

๕. เพื่อเป็นปูชนียสถาน
๖. เพื่อเป็นจาคะสถาน
๗. เพื่อเป็นปุญญสถาน
๘. เพื่อเป็นอารามณียสถาน
๙. เพื่อเป็นสามัคคีสถาน และเป็นโครงสร้างสังคมชาวพุทธทั่วโลก
๑๐. เพื่อเป็นปริยัติธรรมสถาน
๑๑. เพื่อเป็นที่วิเวกและปริวาสกรรมสถาน
๑๒. เพื่อเป็นสำนักปฏิบัติกัมมัฏฐาน
๑๓. เพื่อเป็นการบำรุงพระภิกษุ สามเณร ด้วยปัจจัย ๔
๑๔. เพื่อเป็นการบำรุงซ่อมแซมบูรณะปฏิสังขรณ์ ก่อสร้างเสนาสนะพระสงฆ์
๑๕. เพื่อเป็นการบำรุงรักษา ส่งเสริมพระพุทธศาสนา ให้ตั้งอยู่ในโลกสิ้นกาลนาน

๑๖. เพื่อเป็นการบำรุงบารมีธรรม ๑๐ ประการ ของชาวพุทธ และเพื่อให้ชีวิตของชาวพุทธอยู่ด้วยความไม่ประมาท

ฉะนั้น จึงขอเชิญชวนพุทธบริษัททุกท่านได้ร่วมกันเป็นเจ้าภาพสร้างพระประธานองค์ใหญ่ มหาวิหารครอบองค์พระสมเด็จพระศรีเมืองทองไว้บนผืนแผ่นดินไทย เป็นปูชนียสถานแก่ชาวพุทธทั่วโลก กำหนดและเวลาการก่อสร้างประมาณ ๑๐ ปี การสร้างมหาวิหารปีนี้เป็นปีที่ ๑ หากผู้ใดมีจิตศรัทธาประสงค์จะบริจาคทรัพย์เข้าร่วมก่อสร้าง มีการบริจาคเป็น ๖ ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ ๑ ตั้งทุนหลัก

ประเภทที่ ๒ ตั้งทุนร่วม

ประเภทที่ ๓ บริจาคตามศรัทธา

ประเภทที่ ๔ ตั้งเป็นคณะผ้าป่าสามัคคีทุกๆปี

ประเภทที่ ๕ บริจาคด้วยโลหะมีทองเหลือง เหล็ก ทองแดง อิฐ หิน ปูน ทราย

ประเภทที่ ๖ ซื้อลวดเชื่อมตะเข็บองค์สมเด็จพระศรีเมืองทอง

ประเภทที่ ๑ ผู้มีศรัทธาประสงค์จะตั้งทุนหลัก พึงทำใจให้เกิดศรัทธาตั้งสัจจอธิษฐานบริจาคปีละ ๑ ทุน ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาททุกปีจนกว่าจะสำเร็จ พึงนำไปเองหรือส่งธนาณัติไปที่เจ้าอาวาสวัดต้นสน ตรงกับวันเททองเดือน ๔ ทุกปี เมื่อส่งครบ ๑๐ ปี หรือครบทุนหลักแล้ว ทางวัดจะมอบพระพุทธรูปขัดเงาจำลองจากองค์ใหญ่ขนาดหน้าตักกว้าง ๙ นิ้ว ให้แก่ผู้ตั้งทุนหลัก ๑ องค์ ให้ไว้เป็นที่ระลึกสักการะบูชา และจะขอถ่ายภาพของท่านอัดลงในแผ่นหินอ่อน จารึกชื่อ นามสกุล ที่อยู่ ติดไว้กับฝาผนังวิหารเพื่อเป็นเกียรติประวัติสืบต่อไป

ประเภทที่ ๒ ผู้ประสงค์จะตั้งทุนร่วม พึงทำใจให้เกิดศรัทธาแล้วตั้งสัจจอธิษฐานบริจาคปีละ ๑๐๐-๒๐๐-๓๐๐-๔๐๐-๕๐๐ บาท ต่อ

ปีจนกว่าจะสำเร็จ เมื่อครบทุนร่วมแล้วทางวัดจะมอบพระพุทธรูปขัดเงาจำลองจากองค์ใหญ่ขนาดหน้าตักกว้าง ๕ นิ้ว ให้ไว้เป็นที่ระลึกสักการะบูชา ๑ องค์ (หมายเหตุ) ประเภททุนหลักทุนร่วม ๒ อย่างนี้ เมื่อผู้ตั้งทุนสิ้นอายุเสียก่อนแล้วก็เลิกบริจาคกัน หรือจะมอบให้ทายาทของท่านดำเนินการต่อไปก็ตามแต่ท่านจะเห็นสมควร

ประเภทที่ ๓ บริจาคตามศรัทธา ประเภทนี้ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์มากน้อยอย่างใดก็ได้ตามแต่ใจของท่านจะศรัทธา

ประเภทที่ ๔ บริจาคตั้งเป็นคณะผ้าป่าสามัคคี ประเภทนี้ผู้มีจิตศรัทธาจะชักชวนกันเป็นคณะตั้งเป็นองค์ผ้าป่าสามัคคีนำไปทอดปีละ ๑ ครั้ง จนกว่าจะสำเร็จ เมื่อสำเร็จแล้วจะมอบ

พระพุทธรูปขัดเงาจำลองจากองค์ใหญ่ขนาดหน้าตักกว้าง ๙ นิ้ว ให้ไว้เป็นที่ระลึกสักการะคณะละ ๑ องค์

ประเภทที่ ๕ บริจาคด้วยโลหะ ผู้มีศรัทธาประสงค์จะบริจาคด้วยโลหะ มีเงิน ทอง ทองแดง ทองเหลือง เหล็ก อิฐ หิน ทราย ปูน พึงนำไปที่วัดต้นสนได้ทุกวันตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประเภทที่ ๖ ซื้อลวดเชื่อมตะเข็บองค์สมเด็จพระศรีเมืองทอง กิโลกรัมละ ๗๕๐ บาท ซื้อเป็นเส้น ๆ ละ ๕๐ บาท น๊อตตัวละ ๑๐ บาท เฉพาะองค์พระยังจะต้องใช้ทุนทรัพย์อีกประมาณ ๓ ล้านบาทเศษ

การติดต่อ ท่านที่ประสงค์จะติดต่อสอบถาม หรือประสงค์จะส่งปัจจัยไปร่วมกุศล พึงติดต่อหรือส่งปัจจัยไปทางธนาณัติ หรือจะส่งเป็นเช็คไปรษณีย์ก็ได้ ในนาม ท่านพระครูอนุศาสน์โสภณ เจ้าอาวาสวัดต้นสน เป็นผู้รับ สั่งจ่าย ป.ณ. อ่างทอง หรือติดต่อทางโทรศัพท์ (๐๓๕) ๖๑๑๑๙๘ ขอให้ท่านจงได้รับความสุข ความเจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติสิ้นกาลนาน เทอญ

คำนำ

เนื่องจากลูกศิษย์รายการธรรมประทีปทางวิทยุทั่วไปหลายจังหวัด ได้ฟังการสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็นแปลและบทพิเศษต่าง ๆ ขอให้พระอาจารย์ ช่วยจัดพิมพ์เล่มกระทัดรัดพอถือเอาไปสวดได้ทุกที่ เล่มไม่เล็กไม่ใหญ่พอถือได้สบาย และการสวดแปลทำให้ซาบซึ้งกว่าสวดมิได้แปลและทำให้ผู้สวดได้บุญมาก เพราะจิตน้อมไปในบทสวดได้มาก ทำให้จิตสงบ กับพบความสุขอย่างแท้จริง แก้ปัญหาชีวิตที่จิตวุ่นวายพอมาสวดเข้าเป็นการเพิ่มบารมี ก่อนที่จะนั่งสมาธิ-วิปัสนา ทำให้ปฏิบัติได้ผล เพราะเป็นการทำจิตสงบตามขั้นตอน ตัดอารมณ์เก่า ๆ ออกเสียงได้ก่อนนั่งสมาธิวิปัสสนา ทำให้บารมีสูงถึงมรรคผลนิพพานต่อไป ขอให้ทุกท่านจงมีความสุขกาย สุขใจ ตลอดกาลนานเทอญฯ

คณะผู้จัดทำ

ภาค ๑

คำทำวัตรเช้า และเย็น

(คำนมัสการพระรัตนตรัย)

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา,

พระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลส เพลิงทุกข์สิ้นเชิง

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

(กราบ)

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว

คำทำวัตรเช้า

ธัมมัง นะมัสสามิ.

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม

(กราบ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว

สังฆัง นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์

(กราบ)

คำทำวัตรเช้า

(ปุพพภาคนมการ)

(หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะ นะมะการัง

คำทำวัตรเช้า

กะโรมะ เส.)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต,

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น

อะระหะโต,

ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทธัสสะ,

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

(๓ ครั้ง)

(๑. พุทธาภิถุติ)

(หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โยโส ตะถาคะโต,

พระตถาคตเจ้านั้น พระองค์ใด

คำทำวัตรเช้า

อะระหัง,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทโธ,

เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้ โดยพระองค์เอง

วิชชาจะระณะสัมปันโน,

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชา และจรณะ

สุคะโต,

เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี

โลกะวิทู,

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง

อะนุตตะโร

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึก

ปุริสะทัมมะสาระถิ,

ได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า

คำทำวัตรเช้า

สัตถา เทวะมะนุสสานัง,

เป็นครูผู้สอน ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

พุทโธ,

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม

ภะคะวา,

เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์

โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพ๎รห๎มะกัง, สัสสะมะณะพราหมะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัตวา ปะเวเทสิ,

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใดได้ทรงทำ

คำทำวัตรเช้า

ความดับทุกข์ให้แจ้ง ด้วยพระปัญญาอันยิ่งเองแล้ว ทรงสอนโลกนี้พร้อมทั้งเทวดามารพรหม และหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณพรหมณ์ พร้อมทั้งเทวดาและมนุษย์ให้รู้ตาม

โย ธัมมัง เทเสสิ,

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด ทรงแสดงธรรมแล้ว

อาทิกัล๎ยาณัง,

ไพเราะในเบื้องต้น

มัชเฌกัล๎ยาณัง,

ไพเราะในท่ามกลาง

ปะริโยสานะกัล๎ยาณัง,

ไพเราะในที่สุด

คำทำวัตรเช้า

สาตถัง สะพยัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พ๎รห๎มะจะริยัง ปะกาเสสิ,

ทรงประกาศพรหมจรรย์ คือแบบแห่งการปฏิบัติอันประเสริฐ บริสุทธิ์ บริบูรณ์ สิ้นเชิง, พร้อมทั้งอรรถะ **(คำอธิบาย)** พร้อมทั้งพยัญชนะ **(หัวข้อ)**

ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น

ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์

คำทำวัตรเช้า

นั้น ด้วยเศียรเกล้า

(กราบระลึกพระพุทธคุณ)

(๒. ธัมมาภิถุติ)

หันทะ มะยัง ธัมมาภิถุติง กะ-
โรมะ เส.

โย โส สวากขาโต ภะคะวะตา
ธัมโม,

พระธรรมนั้นใด เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้า
ได้ตรัสไว้ดีแล้ว

สันทิฏฐิโก,

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึงเห็นได้ด้วยตน
เอง

อากาลิโก,

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ไม่จำกัดกาล

คำทำวัตรเช้า

เอหิปัสสิโก,

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกับผู้อื่นว่าท่านจงมาดูเถิด

โอปะนะยิโก,

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ,

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน

ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระธรรมนั้น

ตะมะหัง ธัมมัง สิราสา นะมามิ.

ข้าพเจ้า นอบน้อมพระธรรมนั้นด้วยเศียรเกล้า

(กราบระลึกพระธรรมคุณ)

คำทำวัตรเช้า

(๓. สังฆาภิถุติ)

(หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น หมู่ใด ปฏิบัติดีแล้ว

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด ปฏิบัติตรงแล้ว

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด

คำทำวัตรเช้า

ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด ปฏิบัติสมควรแล้ว

ยะทิทัง,

ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่ นับเรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษ๑

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

อาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะ ที่เขานำมาบูชา

คำทำวัตรเช้า

ปาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะ ที่เขาจัดไว้ต้อนรับ

ทักขิเณยโย,

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน

อัญชะลีกะระณีโย,

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ,

เป็นเนื้อนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า

---

๑. สี่คู่คือ โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล, สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล, อนาคามิมรรค อนาคามิผล, อรหัตตมรรค อรหัตตผล,

คำทำวัตรเช้า

ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระสงฆ์หมู่นั้น

ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ.

ข้าพเจ้า นอบน้อมพระสงฆ์หมู่นั้นด้วยเศียรเกล้า

(กราบระลึกพระสังฆคุณ)

(๔. รตนัตตยัปณามคาถา)

(หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะปะริกิตตะนะปาฐัญจะ ภะณามะ เส.)

พุทโธ สุสุทโธ กะรุณามะหัณณะโว,

พระพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์ มีพระกรุณาดุจห้วง

คำทำวัตรเช้า

มหรรณพ

โยจจันตะสุทธัพพะระญาณะโลจะโน,

พระองค์ใด มีตาคือญาณอันประเสริฐหมดจดถึงที่สุด

โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะฆาตะโก,

เป็นผู้ฆ่าเสียซึ่งบาป และอุปกิเลสของโลก

วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ

ธัมโม ปะทีโป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน,

พระธรรมของพระศาสดา สว่างรุ่งเรืองเปรียบดวงประทีป

คำทำวัตรเช้า

โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก,

จำแนกประเภท คือ มรรค ผล นิพนาน ส่วนใด

โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะ- โน,

ซึ่งเป็นตัวโลกุตตระ และส่วนใด ที่ชี้แนวแห่งโลกุตตระนั้น

วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ

สังโฆ สุเขตตาภยะติเขตตะสัญญิโต,

คำทำวัตรเช้า

พระสงฆ์เป็นนาบุญอันยิ่งใหญ่กว่านาบุญอันดีทั้งหลาย

โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพธะโก,

เป็นผู้เห็นพระนิพพาน ตรัสรู้ตามพระสุคตหมู่ใด

โลลัปปะหีโน อะริโย สุเมธะโส,

เป็นผู้สละกิเลสเครื่องโลเล เป็นพระอริยเจ้ามีปัญญาดี

วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ

อิจเจวะเมกันตะภิปูชะเนยยะกัง,

วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสัง

คำทำวัตรเช้า

ขะตัง, ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพุ ปัททะวา,

มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา.

บุญใดที่ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งวัตถุสาม คือพระรัตนตรัย อันควรบูชายิ่งโดยส่วนเดียว ได้กระทำแล้วเป็นอย่างยิ่งเช่นนี้ ขออุปัททวะ **(ความชั่ว)** ทั้งหลาย จงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย ด้วยอำนาจความสำเร็จ อันเกิดจากบุญนั้น

(๕. สังเวคปริกิตตนปาฐะ)

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน,

พระตถาคตเจ้าเกิดขึ้นแล้วในโลกนี้

อะระหังสัมมาสัมพุทโธ,

คำทำวัตรเช้า

เป็นผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก,

และพระธรรมที่ทรงแสดงเป็นธรรมเครื่องออกจากทุกข์

อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก,

เป็นเครื่องสงบกิเลส เป็นไปเพื่อปรินิพพาน

สัมโพธะคามี สุคะตัปปะเวทิโต,

เป็นไปเพื่อความรู้พร้อม เป็นธรรมที่พระสุคตประกาศ

มะยันตัง ธัมมัง สุต๎วา เอวัง ชานะมะ,

พวกเรา เมื่อได้ฟังธรรมนั้นแล้ว จึงได้รู้อย่างนี้ว่า

คำทำวัตรเช้า

ชาติปิ ทุกขา,

แม้ความเกิดก็เป็นทุกข์

ชะราปิ ทุกขา,

แม้ความแก่ก็เป็นทุกข์

มะระณัมปิ ทุกขัง,

แม้ความตายก็เป็นทุกข์

โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุ
ปายาสาปิ ทุกขา,

แม้ความโศก ความร่ำไรรำพัน ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ ความคับแค้นใจ ก็เป็นทุกข์

อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข,

ความประสบกับสิ่งไม่เป็นที่รัก ที่พอใจ ก็เป็นทุกข์

คำทำวัตรเช้า

ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข,

ความพลัดพราก จากสิ่งเป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นทุกข์

ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง,

มีความปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์

สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา,

ว่าโดยย่อ อุปาทานขันธ์ทั้ง ๕ เป็นตัวทุกข์

เสยยะถีทัง,

ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ

รูปูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือรูป

เวทะนูปาทานักขันโธ,

คำทำวัตรเช้า

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือเวทนา

สัญญูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือสัญญา

สังขารูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือสังขาร

วิญญาณูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือวิญญาณ

เยสัง ปะริญญายะ,

เพื่อให้สาวกกำหนดรอบรู้อุปาทานขันธ์เหล่านี้เอง

ธะระมาโน โส ภะคาวา,

จึงพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เมื่อยังทรงพระชนม์อยู่

คำทำวัตรเช้า

เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ,

ย่อมทรงแนะนำสาวกทั้งหลายเช่นนี้เป็นส่วนมาก

เอวังภาคาจะ ปะนัสสะ ภะคะวะโต

สาวะเกสุ อะนุสาสะนี

พะหุลา ปะวัตตะติ,

อนึ่ง คำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น ย่อมเป็นไปในสาวกทั้งหลาย ส่วนมาก มีส่วนคือการจำแนก อย่างนี้ว่า

รูปัง อะนิจจัง

รูปไม่เที่ยง

เวทะนา อะนิจจา,

เวทนาไม่เที่ยง

สัญญา อะนิจจา,

คำทำวัตรเช้า

สัญญาไม่เที่ยง

สังขารา อะนิจจา,

สังขารไม่เที่ยง

วิญญาณัง อะนิจจัง,

วิญญาณไม่เที่ยง

รูปัง อะนัตตา,

รูปไม่ใช่ตัวตน

เวทะนา อะนัตตา,

เวทนาไม่ใช่ตัวตน

สัญญา อะนัตตา,

สัญญาไม่ใช่ตัวตน

สังขารา อะนัตตา,

สังขารไม่ใช่ตัวตน

วิญญาณัง อะนัตตา,

คำทำวัตรเช้า

วิญญาณไม่ใช่ตัวตน

สัพเพ สังขารา อะนิจจา,

สังขารทั้งหลายทั้งปวงไม่เที่ยง

สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ,

ธรรมทั้งหลายทั้งปวง ไม่ใช่ตัวตน ดังนี้

เต(ตา)๑ มะยัง โอติณณามหะชาติยา

โดยความเกิด

ชะรามะระเณนะ,

โดยความแก่ และความตาย

โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ,

โดยความโศก ความร่ำไรรำพัน ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ ความคับแค้นใจทั้งหลาย

คำทำวัตรเช้า

ทุกโขติณณา,

เป็นผู้ถูกความทุกข์หยั่งเอาแล้ว

ทุกขะปะเรตา,

เป็นผู้มีความทุกข์ เป็นเบื้องหน้าแล้ว

อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะ กิริยา ปัญญาเยถาติ,

ทำไฉน การทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ จะพึงปรากฏชัดแก่เราได้

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา,

เราทั้งหลาย ผู้ถึงแล้วซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้นเป็น

๑. คำที่อยู่ในวงเล็บต่อท้ายเช่นนี้ สำหรับผู้หญิงว่า

คำทำวัตรเช้า

สรณะ

ธัมมัญจะ สังฆัญจะ,

ถึงพระธรรมด้วย ถึงพระสงฆ์ด้วย

ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง ยะถา

สะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะ

โรมะ อะนุปะฏิปัชชามะ,

จักทำในใจอยู่ ปฏิบัติตามอยู่ ซึ่งคำสั่งสอน

ของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นตามสติกำลัง

สา สา โน ปะฏิปัตติ,

ขอให้ความปฏิบัตินั้น ๆ ของเราทั้งหลาย

อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขัน

ธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ

จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้

เทอญ.

(จบทำวัตรเช้า)

คำทำวัตรเช้า
(สำหรับภิกษุสามเณรสวด)

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตังอุททิสสะ อะระหันตัง สัมมาสัมพุทธัง,

เราทั้งหลาย อุทิศเฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง แม้ปรินิพพานนานมาแล้ว พระองค์นั้น

สัทธา อะคารัส๎มา อะนะคาริยัง ปัพพะชิตา,

เป็นผู้มีศรัทธา ออกบวชจากเรือน ไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือนแล้ว

ตัส๎มิง ภะคะวะติ พ๎รห๎มะจะริยัง จะรามะ,

ประพฤติอยู่ซึ่งพรหมจรรย์ ในพระผู้มีพระ

คำทำวัตรเช้า

ภาคเจ้าพระองค์นั้น

ภิกขูนัง สิกขาสาชีวะสะมา ปันนา,

ถึงพร้อมด้วยสิกขาและธรรมเป็นเครื่องเลี้ยงชีวิต ของภิกษุทั้งหลาย

ตัง โน พ๎รห๎มะจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขัน ธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ,

ขอให้พรหมจรรย์ของเราทั้งหลายนั้น จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ เทอญ.

คำทำวัตรเย็น

(คำบูชาพระและปุพพภาคนมการใช้อย่างเดียว
กับคำทำวัตรเช้า)

(๑. พุทธานุสสติ)

(หันทะ มะยัง พุทธานุสสะติ นะยัง กะโรมะ เส.)

ตัง โข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัล๎ยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต,

ก็กิตติศัพท์อันงาม ของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น ได้ฟุ้งไปแล้วอย่างนี้ว่า

อิติปิ โส ภะคะวา,

เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น

อะระหัง,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส

คำทำวัตรเย็น

สัมมาสัมพุทโธ,

เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

วิชชาจะระณะสัมปันโน,

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ

สุคะโต,

เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี

โลกะวิทู,

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง

อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า

สัตถา เทวะมะนุสสานัง,

เป็นครูผู้สอน ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

คำทำวัตรเย็น

พุทโธ

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม

ภะคะวา ติ.

เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ ดังนี้

(๒. พุทธาภิคีติ)

(หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติง กะโรมะ เส.)

พุทธ๎วาระหันตะวะระตาทิคุณาภิยุตโต,

พระพุทธเจ้าประกอบด้วยคุณ มีความประเสริฐ แห่งอรหันตคุณ เป็นต้น

สุทธาภิญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต,

คำทำวัตรเย็น

มีพระองค์ อันประกอบด้วยพระญาณและพระกรุณาอันบริสุทธิ์

โพเธสิ โย สุชะนะตัง กะมะลังวะ สูโร,

พระองค์ใด ทรงกระทำชนที่ดีให้เบิกบาน ดุจอาทิตย์ทำบัวให้บาน

วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระชินสีห์ผู้ไม่มีกิเลสพระองค์นั้น ด้วยเศียรเกล้า

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระพุทธเจ้าพระองค์ใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย

คำทำวัตรเย็น

ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้ พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่หนึ่งด้วยเศียรเกล้า

พุทธัสสาหัสฺมิ ทาโส (ทาสี) วะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้า เป็นทาสของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า

พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระพุทธเจ้าเป็นเครื่องกำจัดทุกข์และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า

พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ สารี

คำทำวัตรเย็น

รัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้า มอบกายถวายชีวิตแด่พระพุทธเจ้า

วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ จักประพฤติตามซึ่งความตรัสรู้ดีของพระพุทธเจ้า

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระพุทธเจ้า เป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจจ์นี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา ของพระศาสดา

คำทำวัตรเย็น

พุทธัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ขวนขวายบุญใด ในบัดนี้

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น

(หมอบกราบว่าดังนี้)

กาเยนะ วาจะยะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี

พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยายัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระพุทธเจ้า

คำทำวัตรเย็น

พุทโธ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระพุทธเจ้า จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธ.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระพุทธเจ้าในกาลต่อไป.[๑]

(๓. ธัมมานุสสติ)

(หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะติ นะยัง กะโรมะ เส.)

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรม เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว

สันทิฏฐิโก,

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติพึงเห็นได้ด้วยตนเอง

คำทำวัตรเย็น

อะกาลิโก,

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้และให้ผลได้ไม่จำกัดกาล

เอหิปัสสิโก,

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด

๑. บทขอให้งดโทษนี้ มิได้เป็นการขอล้างบาป เป็นเพียงการเปิดเผยตัวเอง และคำว่าโทษในที่นี้มิได้หมายถึงกรรม หมายเพียงโทษเล็กน้อยซึ่งเป็น "ส่วนตัว" ระหว่างกันที่พึงอโหสิกันได้ การขอขมาชนิดนี้ สำเร็จผลได้ในเมื่อผู้ขอตั้งใจทำจริง ๆ และเป็นเพียงศีลธรรม หรือสิ่งที่ควรประพฤติ

โอปะนะยิโก,

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตนดังนี้

คำทำวัตรเย็น

(๔. ธัมมาภิคีติ)

(หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส.)

สวากขาตะตาทิคุณะโยคะวะเสนะ เสยโย,

พระธรรม เป็นสิ่งที่ประเสริฐเพราะประกอบด้วยคุณ คือความที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว เป็นต้น

โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท,

เป็นธรรมอันจำแนกเป็นมรรคผล ปริยัติและนิพพาน

ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาริธารี,

คำทำวัตรเย็น

เป็นธรรม ทรงไว้ซึ่งผู้ทรงธรรมจากการตกไปสู่โลกที่ชั่ว

วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมอันประเสริฐนั้น อันเป็นเครื่องขจัดเสียซึ่งความมืด

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระธรรมใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย

ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิตัง สิเรานะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก องค์ที่สองด้วยเศียรเกล้า

คำทำวัตรเย็น

ธัมมัสสาหัสฺมิ ทาโส (ทาสี) วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้า เป็นทาสของพระธรรม พระธรรมเป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า

ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตตัสสะ เม,

พระธรรม เป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า

ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระธรรม

วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ จักประพฤติตามซึ่งความ

คำทำวัตรเย็น

เป็นธรรมดีของพระธรรม

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระธรรมเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจจ์นี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา ของพระศาสดา

ธัมมัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยังปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระธรรมได้ขวนขวายบุญใด ในบัดนี้

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง

คำทำวัตรเย็น

ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดช แห่งบุญนั้น

(หมอบกราบว่าดังนี้)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี

ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยายัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำ แล้ว ในพระธรรม

ธัมโม ปะฏิคคัณเหะตุ อัจจะยันตัง,

ของพระธรรม จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม.

เพื่อการสำรวมระวังในพระธรรมในกาลต่อไป

คำทำวัตรเย็น

(๕. สังฆานุสสติ)

(หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด ปฏิบัติดีแล้ว

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด ปฏิบัติตรงแล้ว

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด

คำทำวัตรเย็น

ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด ปฏิบัติสมควรแล้ว

ยะทิทัง,

ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่ นับเรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษ

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

อาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะ ที่เขานำมาบูชา

คำทำวัตรเย็น

ปาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะ ที่เขาจัดไว้ต้อนรับ

ทักขิเณยโย,

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน

อัญชะลีกะระณีโย,

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสา ติ.

เป็นเนื้อนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ดังนี้

(๖. สังฆาภิคีติ)

(หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติง กะโรมะ เส.)

สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุณาภิ

คำทำวัตรเย็น

ยุตโต,

พระสงฆ์ที่เกิดโดย พระสัทธรรมประกอบด้วยคุณ มีความปฏิบัติดี เป็นต้น

โยฏฐัพพิโธ อะริยะปุคคะละสังฆะเสฏโฐ,

เป็นหมู่แห่งพระอริยบุคคล อันประเสริฐแปดจำพวก

สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต,

มีกายและจิต อันอาศัยธรรมมีศีล เป็นต้นอันบวร

วันทามะหัง ตะมะริยานะคะณัง สุสุทธัง

ข้าพเจ้า ไหว้หมู่แห่งพระอริยเจ้าเหล่านั้น

คำทำวัตรเย็น

อันบริสุทธิ์ด้วยดี

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระสงฆ์หมู่ใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย

ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก องค์ที่สามด้วยเศียรเกล้า

สังฆัสสาหัสมิ ทาโส (ทาสี) วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้า เป็นทาสของพระสงฆ์ พระสงฆ์เป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า

สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา

คำทำวัตรเย็น

จะ หิตัสสะ เม,

พระสงฆ์เป็นเครื่องกำจัดทุกข์และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า

สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระสงฆ์

วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง,

ข้าพเจ้า ผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตามซึ่งความปฏิบัติดีของพระสงฆ์

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระสงฆ์เป็นสรณะอันประเสริฐ ของข้าพเจ้า

คำทำวัตรเย็น

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจจ์นี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา ของพระศาสดา

สังฆัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระสงฆ์ ได้ขวนขวายบุญใด ในบัดนี้

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น

(หมอบกราบลงว่าดังนี้)

คำทำวัตรเย็น

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสาวา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี

สังเฆ กุกุมมัง ปะกะตัง มะยายัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้วในพระสงฆ์

สังโฆ ปะฏิคคัณ์หะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระสงฆ์ จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระสงฆ์ในกาลต่อไป

(จบคำทำวัตรเย็น)

พระคาถาป้องกันภัยทั้งสิบทิศ

บูระพารัสมิง พระพุทธะคุณัง บูระพารัสมิง พระธัมเมตัง บูระพารัสมิง พระสังฆานัง, ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อาคะเนยรัสมิง พระพุทธะคุณัง อาคะเนยรัสมิง พระธัมเมตัง อาคะเนยรัสมิง พระสังฆานัง, ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุฯ

สวดมนต์แปล

ทักษิณรัสมิง พระพุทธะคุณัง ทักษิณรัสมิง พระธัมเมตัง ทักษิณรัสมิง พระสังฆานัง, ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุฯ

หรดีรัสมิง พระพุทธะคุณัง หรดีรัสมิง พระธัมเมตัง หรดีรัสมิง พระสังฆานัง, ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อนุโมทนาวิธี

ปัจจิมรัสมิง พระพุทธะคุณรัง ปัจจิมรัสมิง พระธัมเมตัง ปัจจิมรัสมิง พระสังฆานัง, ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุฯ

พายัพรัสมิง พระพุทธะคุณัง พายัพรัสมิง พระธัมเมตัง พายัพรัสมิง พระสังฆานัง, ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อุดรรัสมิง พระพุทธะคุณัง อุดรรัสมิง พระธัมเมตัง อุดรรัสมิง พระสังฆา

นัง, ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตะ เม รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อิสานรัสมิง พระพุทธะคุณัง อิสานรัสมิง พระธัมเมตัง อิสานรัสมิง พระสังฆานัง, ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อากาสรัสมิง พระพุทธะคุณัง อากาสรัสมิง พระธัมเมตัง อากาสรัสมิง พระสังฆานัง, ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย

อนุโมทนาวิธี

สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุฯ

ปฐวีรัสมิง พระพุทธะคุณัง ปฐวีรัสมิง พระธัมเมตัง ปฐวีรัสมิง พระสังฆานัง, ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุฯ

(พระคาถานี้ คนโบราณถือว่าถ้าได้สวดประจำจะทำให้มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ มีอายุยืนวรรณะผ่องใส มีความสุขกายสุขใจ มีพละกำลัง ขจัดปัดเป่าสรรพเสนียดจัญไร

ได้ทุกอย่างอันจะมีมาทั้งแปดทิศ พร้อมกับเป็นการสะเดาะเคราะห์ทำให้ศัตรูหมู่มารพ่ายแพ้)

คาถามงคลจักรวาฬทั้งแปดทิศ

อิมัสสะมิงมงคลจักรวาฬทั้งแปดทิศ ประสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบคอบทั่วอะนัตตา, ราชะเสมานา เขตเต, สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ **พุทธะชาละปะริกเขตเต** รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อิมัสสะมิงมงคลจักรวาฬทั้งแปดทิศ ประสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบคอบทั่วอะนัตตา, ราชะเสมานา เขตเต, สะมันตา สะตะโยชะนะสะ

อนุโมทนาวิธี

ตะสะหัสสานิ**ธัมมะชาละปะริกเขตเต** รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อิมัสสะมิงมงคลจักรวาฬทั้งแปดทิศ ประสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบคอบทั่วอะนัตตา, ราชะเสมานา เขตเต, สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ **ปัจเจกะพุทธะชาละปะริกเขตเต** รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อิมัสสะมิงมงคลจักรวาฬทั้งแปดทิศ ประสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบคอบทั่วอะนัตตา, ราชะเสมานา, เขตเต, สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ **สังฆาชาละปะริกเขตเต** รักขันตุ สุรักขันตุฯ

สวดมนต์แปล

(พระคาถาป้องกันอันตรายทั้งแปดทิศ สวดหลังทำวัตรเสร็จ ก่อนออกไปนอกบ้าน ก่อนนั่งสมาธ หรือก่อนเดินทางไกล ให้สวดพระคาถานี้เสียก่อนแล้วจะปลอดภัย นอนหลับไปจะไม่ฝันร้าย เป็นมงคลดีนักแล)

บทสวดมนต์บารมี ๑๐ ทัศ ของวัดต้นสน

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ เมื่อข้าจะดับจิตลง อย่าให้ไหลหลง ขอให้จิตจำนง ตรงทางพระนิพพาน ขอให้พบดวงแก้ว ขอให้แคล้วหมู่มาร ขอให้ทัน

อนุโมทนาวิธี

พระศรีอาริย์ ข้าจะไปนมัสการ พระเกษแก้ว พระจุฬามณีเจดีย์สถาน เป็นที่ไว้ที่สักการกุศลสัมปันโนฯ

สวากขาโต ภะคะวะตาธัมโมฯ อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระธรรมเจ้า ของพระพุทธองค์ เมื่อข้าจะดับจิตลง อย่าให้ใหลหลง ขอให้จิตจำนงตรงทางพระนิพพาน ขอให้พบดวงแก้ว ขอให้แคล้วหมู่มาร ขอให้ทันพระศรีอาริย์ ข้าจะไปนมัสการ พระเกษแก้ว พระจุฬามณีเจดีย์สถาน เป็นที่ไว้ที่สักการกุศลสัมปันโนฯ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต

สวดมนต์แปล

สาวกสังโฆฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระสังฆเจ้า ของพระพุทธองค์ เมื่อข้าจะดับจิตลง อย่าให้ไหลหลง ขอให้จิตจำนงตรงทางพระนิพพาน ขอให้พบดวงแก้ว ขอให้แคล้วหมู่มาร ขอให้ทันพระศรีอาริย์ ข้าจะไปนมัสการ พระเกษแก้ว พระจุฬามณีเจดีย์สถาน เป็นที่ไว้ที่สักการกุศลสุปันโนฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระเตมีย์ โพธิสัตโต ภิญโญด้วยเนกขัมมะบารมี พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง รัศมีสีทองฉัพพรรณรังสี พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลก

อนุโมทนาวิธี

โลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี เอนก อนันตัง พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังค์ พระเจ้าข้ามฝั่งข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง ข้ามด้วยพระอนัตตา กุศลสัมปันโนฯ

อิติปิ โส อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระมหาชนก โพธิสัตโตภิญโญด้วยวิริยะบารมี ฯลฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระสุวรรณสาม โพธิสัตโตภิญโญ ด้วยเมตตาบารมี ฯลฯ.

สวดมนต์แปล

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระเนมิราช โพธิสัตโต ภิญโญด้วยอธิษฐานบารมี ฯลฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระมโหสถ โพธิสัตโต ภิญโญ ด้วยปัญญาบารมี ฯลฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระภูริทัต โพธิสัตโต ภิญโญ ด้วยศีลบารมี ฯลฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธฯ

อนุโมทนาวิธี

นะโม ข้าจะไหว้พระจันทกุมาร โพธิสัตโต ภิญโญด้วยขันติบารมี ฯลฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระพรหมนารท โพธิสัตโต ภิญโญด้วยอุเบกขาบารมี ฯลฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระวิฑูรบัณฑิต โพธิสัตโต ภิญโญ ด้วยสัจจะบารมี ฯลฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระเวสสันดร โพธิสัตโต ภิญโญ ด้วยทานบารมี ฯลฯ

สวดมนต์แปล
แผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา

สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันหมดทั้งสิ้น

อะเวรา โหนตุ

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัพพะยาปัชฌา โหนตุ

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา โหนตุ

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ

อนุโมทนาวิธี

จงมีความสุขกายสุขใจ   จงรักษาตนให้พ้น
จากทุกข์ภัยอันตรายใด ๆ ทั้งสิ้นเถิด ฯ

อภิณหปัจจเวกขณะ

ชะรา ธัมโมมหิ

เรามีความแก่เป็นธรรมดา

ชะรัง อะนะตีโต

ล่วงความแก่ไปไม่ได้

พะยาธิ ธัมโมมหิ

เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา

พะยาธิง อะนะตีโต

ล่วงความเจ็บไข้ไปไม่ได้

มะระณะ ธัมโมมหิ

เรามีความตายเป็นธรรมดา

สวดมนต์แปล

มะระณัง อะนะตีโต

ล่วงความตายไปไม่ได้

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ

เราละเว้นเป็นต่าง ๆ คือว่า

นานาภาโว วินาภาโว

พลัดพรากจากของรัก ของเจริญใจ ทั้งหลายทั้งปวง

กัมมัสสะโกมหิ

เราเป็นผู้มีกรรมเป็นของ ๆ ตน

กัมมะทะยาโท

เป็นผู้รับผลของกรรม

กัมมะโยนิ

เป็นผู้มีกรรมเป็นกำเนิด

กัมมะพันธุ

อนุโมทนาวิธี

เป็นผู้มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์

กัมมะปะฏิสะระโณ

เป็นผู้มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย

ยัง กัมมัง กะริสสามิ

จัดทำกรรมอันใดไว้

กัล์ยาณัง วา ปาปะกังวา

ดีหรือชั่ว

ตัสสะ ทายาโท ภะวิสสามิ

จักเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น

เอวัง อัมเหหิอะ ภิณหัง

เราทั้งหลายพึงพิจารณาเนือง ๆ

-ปัจจะเวกขิตัพพัง

อย่างนี้แล.

นมัสการพระพุทธบาท

นะโม อิติปิโส ภะคะวา ฯ ข้าไหว้พระพุทธ พระธรรมบริสุทธิ์ พระบาทบาทา บังคมก้มเกล้า ค่ำเช้าวันทา กงจักรมหา อ้อมแก้วแกมกง ยังมีลายลักษณ์ ลายวงกงจักรแสนศักดิ์ อันณรงค์ บุญแต่งประจักษ์ ลายลักษณ์พระองค์ วิจิตรบรรจง พระบาทชินสีห์ เป็นที่อภิวาท ข้าจะไหว้พระบาท พระจุฬามุนี พระไตรปิฎก เลิศล้ำคัมภีร์ สอนสัตว์ในโลกีย์ สัตว์นั้นจะไม่ใหลหลง ข้าไหว้พระแก้ว นิพพานไปแล้ว ทั้งสี่พระองค์ ยังแต่พระเมตไตรย ท่านจักเสด็จลง คงจบสืบองค์สั่งสอนโลกา พระเจ้าข้าเอ๋ย บ่ได้เห็นเลย บุญน้อยหนักหนา เห็นแต่พระรูป พระพุทธเจ้า

สวดมนต์แปล

ค่ำเช้าวันทา สวดมนต์ภาวนา พรรณนาสรรเสริญ คิดถึงพระคุณ พระเจ้าใจบุญ หมู่มารมา เชิญ เข้าสู่นิพพาน เสวยสุขจำเริญ จิตสู่ธรรมเพลิน หมดสิ้น ตัณห์ขัย ข้าจะไหว้พระทั้งหลาย ก้มเกล้าถวาย นบน้อมรัตนตรัย ขอพรปกเกล้า ให้พ้นหมู่ภัย ในศาสนาเรืองใส ถ้วนหน้าพันปีฯ

จะกล่าวลายลักษณ์ ลางวงกงจักร พระบาทชินสีห์ รูปนางทองแว่น อ้อนแอ้นนารี พระขรรค์ไชยศรี จามจุรีของสูงยอดปรางค์ปราสาท รุ่งเรืองโอภาส ทั้งหางนกยูง โนรีโนรา ตาลปัตรทั้งฝูง พระยานกยูง ร้องก้องเสียงใส รูปบายศรีทอง เตียงแก้วก่ายกอง เตียงทองเลิศไกร สร้อยทองกองแก้ว วาว

นมัสการพระพุทธบาท

แววสุกใส ขอแก้วเจียระไน บาตรแก้วมีศรี เชิดทรงมงกุฎทองคำชมพูนุท เศวตฉัตร พัชนี กระออมพานทอง เรืองรองโสภี ขอแก้วมณี ตาลปัตรเฉิดฉิน เทวาอุดม โสภารูปพรหมเอกองค์รูปอินทร์ ไตรภพทั้งสาม สวยงามเฉิดฉิน บวรลูกอินทร์อีกทั้งอัปสร รูปพระอาทิตย์ พระจันทร์ศักดิ์สิทธิ์ อยู่พื้นอัมพร รูปนางกัลยาณี นารีกินนร มีดาราถร ล้อมเขาสุเมรุ ยังเขาสัตตยาบรรพต เจ็ดลูกปรากฏ ล้อมอัดสุเมรุ ชั้นนอกออกขอบเขาแลเห็น สูงเยี่ยมดูเด่น วิมานฉิมพลี งามเปรียบเมืองสวรรค์ นครสุบรรณ จอมหมู่ปักษี ถัดนั้นลงมา ป่าแก้วมณี รุ่งเรืองรูจี คือป่าหิมวันต์ เขาทองดาดาษ เชิงเขาไกรลาส แสง

นมัสการพระพุทธบาท

แก้วแพรวพรรณ กำแพงรตนา ราชาฉัททันต์ กอบัว สุวรรณ ในไพรพฤกษา พระโคองอาจ รูปนาคราช พระยาม้าระกา พระยานกอินทรี ปักษีปักษา โสฬสพรหมา รูปช้างจามจุรี จามรแกว่งไกว จะกล่าวลายลักษณ์ ให้ประจักษ์ฤดีทั่วทุกแดนไตร ประไพสระศรี คูหามณี ที่อยู่ไกรสร เสกเป็นมงคล ข่ายเพชรกันตน ทั่วตนบวร เป็นที่บูชาเทวาอวยพร เจดีย์ถาวร ร้อยแปดประการ พระพุทธบาท พระสถูปโอภาส เสมาประการ สมเด็จราชา กรุณาประทาน ให้ไหว้นมัสการ ดังหนึ่งแทนองค์ บุคคลผู้ใด ยกกรขึ้นไหว้ จะไม่ใหลหลง ยกหัตถ์เหนือเศียร ตั้งใจให้ตรง มุ่งจิตจำนง หมายองค์ภาวนา

นมัสการพระพุทธบาท

เอาคุณพระเจ้า มาปกเกศเกล้า ปกเกศเกศา ถึงจะวอดวาย ชีวิตอาตมา ขอสู่เมืองสวรรค์ เมื่อนั้นพระแก้ว ดับจิตสังขาร ฉันสุกรแล้ว เสวยทิพโอชา ทรงพระประชวร ปั่นป่วนกายา สมเด็จราชา เหลียวหลังสั่งเมือง ทรงเสด็จลีลาศ ดำเนินประพาส พระเนตรชำเรือง โอ้ไพศาลี บุรี รุ่งเรือง อร่ามงามเหลือง รุ่งเรืองแสงทอง ตั้งแต่นี้ไป จำจากห่างไกล บุรีผุดผ่อง เพราะจอมมารแกล้ง จิตร้ายหมายปอง ทูลตามทำนอง ไปสู่นิพพาน ทั้งนี้นานเห็น มารแกล้งทำเข็ญ โอ้น่าสงสาร บุรีที่อยู่ หมู่ชนสำราญ เราลานิพพาน นะปัจจะโย โหตุฯ

บทปลงสังขาร

มนุษย์เราเอ๋ย เกิดมาทำไม
นิพพานมีสุข อยู่ใยมิไป
ตัณหาหน่วงหนัก หน่วงชักหน่วงไว้
ฉันไปมิได้ ตัณหาผูกพัน
ห่วงนั้นพันผูก ห่วงลูกห่วงหลาน
ห่วงทรัพย์สินศฤงคาร จงสละเสียเถิด
จะได้ไปนิพพาน ข้ามพ้นภพสาม

ยามหนุ่มสาวน้อย หน้าตาแช่มช้อย
งามแล้วทุกประการ แก่เฒ่าหนังยาน
แต่ล้วนเครื่องเหม็น เอ็นใหญ่เก้าร้อย
เอ็นน้อยเก้าพัน มันมาทำเข็ญใจ
ให้ร้อนให้เย็น เมื่อยขบทั้งตัว

สวดมนต์แปล

ขนคิ้วก็ขาว นัยน์ตาก็มัว
เส้นผมบนหัว ดำแล้วกลับหงอก
หน้าตาเว้าวอก ดูน่าบัดสี

จะลุกก็โอย จะนั่งก็โอย
เหมือนดอกไม้โรย ไม่มีเกสร
จะเข้าที่นอน พึงสอนภาวนา
พระอนิจจัง พระอนัตตา
เราท่านเกิดมา รังแต่จะตาย
ผู้ดีเข็ญใจ ก็ตายเหมือนกัน
เงินทองทั้งนั้น มิติดตัวไป

ตายไปเป็นผี ลูกเมียผัวรัก
เขาชักหน้าหนี เขาเหม็นซากผี

บทปลงสังขาร

เปื่อยเน่าพุพอง หมู่ญาติพี่น้อง
เขาหามเอาไป เขาวางลงไว้
เขานั่งร้องให้ แล้วกลับคืนมา
อยู่แต่ผู้เดียว ป่าไม้ชายเขียว
เหลียวไม่เห็นใคร เห็นแต่ฝูงแร้ง
เห็นแต่ฝูงกา เห็นแต่ฝูงหมา
ยื้อแย่งกันกิน ดูน่าสมเพช
กระดูกกูเอ๋ย เรี่ยรายแผ่นดิน
แร้งกาหมากิน เอาเป็นอาหาร
เที่ยงคืนสงัด ตื่นขึ้นมินาน
ไม่เห็นลูกหลาน พี่น้องเผ่าพันธุ์
เห็นแต่นกเค้า จับเจ่าเรียงกัน
เห็นแต่นกแสก ร้องแรกแหกขวัญ
เห็นแต่ฝูงผี ร้องไห้หากัน

สวดมนต์แปล

มนุษย์เราเอ๋ย อย่าหลงนักเลย

ไม่มีแก่นสาร อุตส่าห์ทำบุญ

ค้ำจุนเอาไว้ จะได้ไปสวรรค์

จะได้ทันพระเจ้า จะได้เข้านิพพาน

อะหัง วันทาม สัพพะโส อะหัง

อะหัง วันทามิ นิพพานะปัจจะโยโหตุ

บทปลงสังขาร
เกศาผมหงอก

เกศาผมหงอก บอกว่าตัวเฒ่า ฟันฟางผมเผ้า
แก่แล้วทุกประการ ตามืดหูหนัก ร้ายนักสาธารณ์
บ่มิเป็นแก่นสาร ใช่ตัวตนของเรา แผ่พื้นเปื่อยเน่า
เครื่องประดับกาย
เรา โสโครกทั้งตัว แข้งขามือสั่น
เส้น สายพันพัว เห็นน่าเกลียดกลัว อยู่ในตัวของเรา
ให้มึนให้เมื่อย ให้เจ็บให้เหนื่อย ได้ความทุกข์ทน
แก่แล้วโรคา เข้ามาหาตน ได้ความทุกข์ทน
โสกาอาวรณ์ จะนั่งก็โอย จะลุกก็โอย
เหมือนดอกไม้โรย ไม่มีเกสร แก่แล้วโรคา
เข้ามาวิงวอน ได้ความทุกข์ร้อน ทั่วกายอินทรีย์
ครั้นสิ้นลมปาก กลับกลายหายจาก เรียกกันว่าผี

บทปลงสังขาร เกศาหงอก

ลูกรักผัวรัก	เขาชักหน้าหนี	เขาว่าซากผี
เปื่อยเน่าพุพอง	เขาเสียไม่ได้	เขาไปเยี่ยมมอง
เขาบ่ได้ต้อง	เกลียดกลัวนักหนา	เขาผูกคอรัด
มือเท้าเขามัด	รัดรึงตรึงตรา	เขาหามเอาไป
ทิ้งไว้ป่าช้า	เขากลับคืนมา	สู่เหย้าเรือนพลัน
ตนอยู่เอกา	อยู่กับหมูหมา	ยื้อคร่าพัลวัน
ทรัพย์สินของตน	ขนมาปันกัน	ข้าวของทั้งนั้น
ไม่ใช่ของเรา	เมื่อตนยังอยู่	เรียกว่าของกู
เดี๋ยวนี้เป็นของเขา	แต่เงินใส่ปาก	เขายังควักล้วงเอา
ไปแต่ตัวเปล่า	เน่าทั้งสารพรางค์กาย	อยู่ในป่ารก
ได้ยินเสียงนก	กึกก้องดงยาง	ได้ยินหมาใน
ร้องไห้ครวญคราง	ใจจิตอ้างว้าง	วิเวกวังเวง
มีหมู่นกแขวก	บินมาร้องแรก	แถกขวัญของตน
เหลียวไม่เห็นใคร	อกใจวังเวง	ให้อยู่ครื้นเครง

สวดมนต์แปล

ลำพึงถึงตัว	ตายไปเป็นผี	เขาไม่ไยดี
ทิ้งไว้น่ากลัว	ยิ่งคิดยิ่งพลัน	กายสั่นระรัว
รำพึงถึงตัว	อยู่ในป่าช้า	ผัวมิ่งสินทรัพย์
ยิ่งแลยิ่งลับ	ไม่เห็นตามมา	เห็นแต่ศีลทาน
เมตตาภาวนา	ตามเลี้ยงรักษา	อุ่นเนื้ออุ่นใจ
ศีลทานมาช่วย	ได้เป็นเพื่อนม้วย	เมื่อตนตายไป
ตบแต่งสมบัติ	นพรัตน์โพยภัย	เลิศล้ำอำไพ
อัตตะกิเลสมากมี	ศีลพาไปเกิด	ได้วิมานเลิศ
ประเสริฐโฉมศรี	นางฟ้าแห่ล้อม	ห้อมล้อมมากมี
ขับกล่อมดีดสี	ฟังเสียงบรรเลง	บรรเลงสมบัติ
แก้วเก้าเนาวรัตน์	นับน้อยไปหรือ	คุณพระทศพล
ที่ตนนับถือ	พระธรรมนั้นหรือ	สั่งสอนทุกวัน
พระสงฆ์องค์อารีรัก	มาเป็นปิ่นปัก	พระกรรมฐาน
เอออวยสมบัติ	นพรัตน์โอฬาร	ดีกว่าลูกหลาน

บทปลงสังขาร เกศาหงอก

ประเสริฐเพริศเพรา ลูกผัวที่รัก บ่มิเป็นตำหนัก
รักเขาเสียเปล่า เขามิตามช่วย เพื่อนม้วยด้วยเรา
ไปหลงรักเขา เห็นไม่เป็นการ รักตนดีกว่า
จำศีลภาวนา บำเพ็ญศีลทาน จะได้ช่วยตน
ให้พ้นสงสาร ลุถึงสถาน ได้วิมานทอง
ผู้ใดใจพาล หลงรักลูกหลาน จะต้องจำจอง
เป็นห่วงตัณหา เข้ามารับรอง ตายไปจะต้อง
ตกจตุรบาย ฯ

ระลึกถึงคุณพระศรีรัตนตรัย

(หัวหน้าว่านำ) หันทะ มะยัง ระตะนะคุณัง กะโรมะ เสฯ

(รับ) อิมินา สักกาเรนะ　　ข้าขอน้อมสักการะบูชา
องค์สมเด็จพระศาสดา　　ผู้ทรงปัญญาและบารมี
ทรงสง่าด้วยราศี　　ประเสริฐเลิศดีมีพระคุณ
ทรงมีพระเมตตาเกื้อหนุน　　แผ่บุญค้ำจุนให้พ้นภัย
ท่านเป็นประทีปดวงสดใส　　ให้กำเนิดรัตนตรัยดวงงาม
องค์แห่งรัตนะมีสาม　　ระบือนามไปทั่วธานี
องค์พระพุทธชินศรี　　ตรัสรู้ชอบดีในพระธรรม
ชาวพุทธทุกคนจงจดจำ　　ช่วยกันแนะนำให้แพร่ไป
ทุกคนจะเกิดเลื่อมใส　　พระธรรมนำสุขใจสถาพร
ผู้แนะนำซึ่งคำสั่งสอน　　คือศิษย์พระชินวรทุกองค์
มวลหมู่พระภิกษุสงฆ์　　ได้ดำรงค์พระศาสนามา
ลูกขอก้มกราบวันทา　　พุทธศาสนา จงถาวรแด่ เทอญฯ

ระลึกถึงคุณ
บิดา-มารดา

(หัวหน้าว่านำ) หันทะ มะยัง ปิตามาตาคุณัง กะโรมะ เสฯ

(รับ) อิมินา สักกาเรนะ	ข้าขอกราบสักการะบูชา
อันพระบิดรมารดา	ผู้ข้าขอน้อมระลึกคุณ
ท่านมีเมตตาการุณ	อุปการะคุณต่อบุตรธิดา
ได้ให้กำเนิดลูกมา	ทั้งการศึกษาและอบรม
ถึงแม้นลำบากขื่นขม	ทุกข์ระทมสักเพียงไร
ท่านไม่เคยหวั่นไหว	ต่อสิ่งใดที่ได้เลี้ยงมา
พระคุณท่านล้นฟ้า	ยิ่งกว่าธาราและแผ่นดิน
ลูกขอบูชาเป็นอาจิณ	ตราบจนสิ้นดวงชีวา
ขอปวงเทพไท้รักษา	พระบิดรมารดาของข้า เทอญฯ

ระลึกถึงคุณครูบาอาจารย์

(หัวหน้าว่านำ) หันทะ มะยัง อาจาริยะคุณัง กะโรมะ เสฯ

(รับ) อิมินา สักกาเรนะ ข้าขอน้อมคารวะบูชา
อันคุณพระอุปัชฌายา ผู้ให้การศึกษาและอบรม
เริ่มต้นจากวัยประถม ให้วิทยาคมเสมอมา
เพิ่มพูนสติและปัญญา อีกวิชาศีลธรรมประจำใจ
ท่านชี้ทางสว่างสดใส ทั้งระเบียบวินัยประจำตน
ศิษย์ที่ดีต้องหมั่นฝึกฝน ให้ประพฤติตนตลอดไป
จงสังวรสำรวมเอาไว้ ทั้งกายใจให้มั่นคง
ตั้งจิตไว้ให้เที่ยงตรง เพื่อจรรโลงในพระคุณ
ขอผลบุญโปรดจงเกื้อหนุน อาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน เทอญฯ

ธรรมจักร

ธรรมจักร ท่านใดได้สวด จะทำให้ชีวิต เจริญรุ่งเรืองไม่ว่าจะเป็นกิจการงานแขนงไหนที่ได้ทำอยู่ จะได้เจริญก้าวหน้าเพราะธรรมจักรเป็นพระธรรมเทศนากัณฑ์แรกที่พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงโปรดนักบวชปัญจวัคคีย์ และเป็นวงล้อที่หมุนเป็นครั้งแรกของพระพุทธศาสนา จึงนับว่าเป็นการลำบากที่ผู้คนทั้งหลายจะได้สวด และยังจะเป็นบทที่เปลื้องทุกข์ต่าง ๆ นานาได้อีกด้วย สิ่งเลวร้ายจะกลายมาเป็นแก้วสารพัดนึกขึ้นมาได้และยังจะทำให้ผู้นั้นมีอายุยืน มีความสุขกาย สุขใจ ปราศจากทุกข์โศก โรคภัย เมื่อได้สวดประจำทุกคืน ทั้งตื่นและหลับจะกลับกลายเป็นมิ่งมงคลแก่ตัว เมื่อยังมี

ธรรมจักร

ชีวิตอยู่ก็ได้มีความก้าวหน้าสถาพร ทรัพย์สมบัติข้าวของบริบูรณ์ เมื่อละไปจากโลกจะได้ไปอยู่เป็นสุขในสรวงสวรรค์ชั้นใด ชั้นหนึ่งดังที่จิตใจของเราได้เคยสวดสาธยายมา

ภุมมานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

จาตุมมะหาราชิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ จาตุม มะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

ตาวติงสา เทวา สัททะมะนุสสาเว-สุงฯ ตาวะติงสานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

ยามา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ ยามานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

สวดมนต์แปล

ตุสิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ ตุสิตานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

นิมมานะระตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ นิมมานะระ ตีนัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ ปะระนิมมิตะวะสะวัตตีนัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา พ๎รหฺม๎ มะปาริสัชชา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ พ๎รหฺม๎มะปาริสัชชานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

พ๎รหฺม๎มะปะโรหิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ พ๎รหฺม๎ มะปะโรหิตานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

มะหาพ๎รหฺม๎มา เทวา สัททะมะนุสสา

ธรรมจักร

เวสุงฯ มะหาพ์รหม์ มานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

ปะริตตาภา เทวา สัททังมะนุสสาเวสุงฯ ปะริตตาภานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

อัปปะมาณาภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ อัปปะมา ณาภานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

อาภัสสะรา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ อาภัสสะรานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

ปะริตตะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ ปะริตตะสุ ภานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

สวดมนต์แปล

อัปปะมาณะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ อัปปะมาณะสุภานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

สุภะกิณหะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ สุภะกิณหะกานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

เวหัปผะลา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ เวหัปผะลานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

อะวิหา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ อะวิหานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

อะตัปปา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ อะตัปปานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

สุทัสสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ

ธรรมจักร

สุทัสสานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

สุทัสสี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ

สุทัสสีนัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา

อะกะนิฏฐะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ

เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พราหมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พ์รหม์ มุนา วา เกนะจิ วา โลกัสสะมินติ.

ประวัติ
การสร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่

พระราชสุวรรณโมลี เจ้าอาวาสวัดต้นสนองค์เดิม เริ่มสร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่อันให้นามว่า **สมเด็จพระพุทธนวโลกุตตรธัมมบดีศรีเมืองทอง** หรือเรียกชื่อย่อว่า **สมเด็จพระศรีเมืองทอง** เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ โดยมีพระครูอนุศาสน์โสภณเป็นเลขาช่วยสร้างมาโดยตลอด

พระราชสุวรรณโมลีสร้างสมเด็จพระศรีเมืองทองมาได้ถึงพระอุระ (อก) ขององค์พระพุทธรูป ท่านก็ได้มรณภาพลงเมื่อวันที่ ๙ ม.ค. ๒๕๒๓ ดังนั้น ท่านพระครูอนุศาสน์โสภณเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบันจึงรับช่วงดำเนินการสร้างต่อเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ในการก่อสร้างพระใหญ่อันให้นามว่า สมเด็จพระพุทธนวโลกุตตรธัมมบดีศรีเมืองทอง หรือ เรียกชื่อย่อว่า **สมเด็จพระศรีเมืองทอง**

ด้วยปัจจุบันนี้ข้าพเจ้าได้จัดการตั้งสำนักพระปริยัติธรรม และปฏิบัติธรรมขึ้นที่สำนักวัดต้นสน ซึ่งมีพระภิกษุสามเณรมาอาศัยเรียนและปฏิบัติประจำอยู่ในสำนักปีละ ๑๒๐ ถึง ๑๕๐ รูป ทุกปี และนับวันจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆการศึกษาพระปริยัติธรรมนั้นมีแผนกนักธรรม แผนกบาลี แผนกปริยัติธรรม.สามัญ แผนกศูนย์พระพุทธศาสนา วันอาทิตย์แผนกนักธรรม มีสอนตั้งแต่ชั้นตรี ชั้นโท ชั้นเอก และยังมีสอนธรรมศึกษาเพิ่มขึ้นอีกด้วย

แผนกบาลี มีสอนตั้งแต่ชั้นไวยากรณ์ถึงชั้นประโยค ป.ธ.๔ และจะเปิดสอนประโยคชั้นสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ

แผนกปริยัติธรรมสามัญ ได้เปิดทำการสอนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ ตั้งแต่ชั้น ม.๑ ถึงชั้น ม.๓ และจะเปิดให้ถึงชั้น ม.๖

แผนกศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ได้เปิดสอนเยาวชนทั้งชายหญิง ทำการสอนตั้งแต่ชั้นต้น ชั้นกลาง ชั้นสูง ซึ่งมีเยาวชนสนใจมาเรียนกันไม่ต่ำกว่าปีละ ๓๐๐ คน

สำหรับครูผู้ทำการสอนพระปริยัติธรรมนี้ ได้อาศัยทางมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่งไปช่วยทำการสอนปีละ ๒ รูป บ้าง ๓ รูป บ้าง และได้อาศัยพระเปรียญธรรมในสำนักบ้างช่วยทำการสอน กิจการก็ได้ดำเนินไปด้วยดีฯ และ

ทางสำนักยังมีโครงการส่งเสริมฝ่ายศึกษาปริยัติธรรมอีกคือ ถ้านักศึกษาสำเร็จ ป.ธ.๔ แล้วก็ส่งเข้าไปทำปริญญาที่สถาบันมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เมื่อสำเร็จปริญญาแล้วก็จะให้ทุนไปทำปริญญาโท-เอก ต่อต่างประเทศอีกฯ เวลานี้ยังไม่มีตัวอาคารเรียน ได้อาศัยศาลาการเปรียญเป็นสถานที่ทำการสอนพระปริยัติธรรม และมีโครงการว่าจะจัดสร้างตัวอาคารเรียนถาวรในอนาคตอันใกล้นี้สืบต่อไปและได้เริ่มดำเนินการติดต่อซื้อที่ดินในการนี้แล้วฯ

การบำรุงการศึกษาพระปริยัติธรรมของสำนักวัดต้นสน มีดังต่อไปนี้

๑. **บำรุงด้วยอาหาร** ทางสำนักได้จัดตั้งโรงครัวทำอาหารคาวหวานเลี้ยง

พระภิกษุสามเณรเป็นประจำทุกวัน (เว้นเฉพาะการทำบุญของประชาชนในเวลาเทศกาล) โดยว่าจ้างแม่ครัวมาทำอาหารถวายเป็นประจำ

๒. บำรุงด้วยไฟฟ้า-น้ำประปา ภิกษุสามเณรทุกรูปตลอดจนศิษย์วัดไม่ต้องเสียค่าน้ำประปา-ไฟฟ้าแต่อย่างใดให้ใช้ฟรีทุกคน โดยเจ้าสำนักเป็นผู้จ่ายแต่ผู้เดียวเดือนละไม่ต่ำกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท

3. บำรุงด้วยเสนาสนะที่อยู่ที่อาศัย ก็ได้จัดสร้างขยายอยู่เรื่อย โดยจัดให้ภิกษุสามเณรอยู่ห้องละ ๒ รูป พระปฏิบัติกัมมัฏฐานให้อยู่ห้องละ ๑ รูป ไม่ให้อยู่ปะปนกัน

๔. บำรุงด้วยสบง-จีวร พระ

ภิกษุสามเณรรูปใดไม่มีสบงจีวรใช้ ไปขอเจ้าสำนัก สุดแต่จะขอชนิดใด เจ้าสำนักก็จะจ่ายถวายให้ตามความประสงค์ แม้จะขอทั้งไตรก็ถวายทั้งไตรมิใช่แต่สบงจีวรเท่านั้น แม้สิ่งอื่นเช่น เสื่อ-หมอน-มุ้ง-ผ้าขนห่มนอน เป็นต้น เมื่อไปขอแล้วจะไม่ปฏิเสธ ถ้ามีก็จัดให้ไปตามความประสงค์ เว้นไว้แต่สิ่งที่ขอไม่มีเท่านั้นก็จนใจ **๕. บำรุงด้วยเภสัชชะ** ที่หน้ากุฏิจะซื้อยาแก้ไข แก้หวัด แก้ปวดท้องไว้เป็นประจำ เมื่อภิกษุ-สามเณรรูปใดต้องการก็ไปหยิบเอาใช้ได้ทุกเวลาไม่ต้องขอ เมื่อหมดก็จัดหามาให้ไว้เป็นประจำไม่ขาด เว้นไว้แต่การป่วยมากก็ช่วยจัดส่งโรงพยาบาลสงฆ์ต่อไป

๖. การบำรุงด้วยถวายเงินนิตยภัต แบ่งออกเป็น ๓

ประเภท ดังนี้

(๑) ประเภทการศึกษาบาลี ถ้าภิกษุสามเณรรูปใดสอบประโยคบาลีได้ในสำนักวัดต้นสน

สอบป.ธ.๓ ได้	ถวายรูปละ	๓๐	บาท	ต่อเดือน
” ป.ธ.๔ ได้	”	๔๐	บาท	”
” ป.ธ.๕ ได้	”	๕๐	บาท	”
” ป.ธ.๖ ได้	”	๖๐	บาท	”
” ป.ธ.๗ ได้	”	๗๐	บาท	”
” ป.ธ.๘ ได้	”	๘๐	บาท	”
” ป.ธ.๙ ได้	”	๙๐	บาท	”

(๒) ประเภทครูผู้ทำการสอน ผู้ที่สอบเปรียญธรรมได้ตามประเภท ๑ ถ้าทำการสอนพระปริยัติธรรมในสำนักก็เพิ่มเงินนิตยภัตถวายอีกรูปละ ๑๐๐ บาท ฯ สำหรับ

ครูที่มาจากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถวายเงินนิตยภัต ปีแรกรูปละ ๔๐๐ บาท และขึ้นให้ปีละ ๕๐ บาท ทุกปีไป

(๓) ประเภท ทำงานประจำเสนาสนะสงฆ์ในวัด ผู้ที่รักษาดูแลทำความสะอาดอุโบสถ ๑ รูป ถวายนิตยภัต เดือนละ ๖๐ บาท ผู้ดูแลรักษาทำความสะอาดศาลาการเปรียญ ๒ รูป ถวายเงินนิตยภัต เดือนละ ๖๐ บาท ๒ รูป รวม ๖๐ บาท ผู้ที่รักษาดูแลทำความสะอาดหอสวดมนต์ ๑ รูป ถวายเงินนิตยภัต เดือนละ ๑๐๐ บาท ผู้ที่รักษาดูแลเครื่องยนต์ และคอยตัดหญ้าตามบริเวณวัด ๑ รูป ถวายเงินนิตยภัต เดือนละ ๑๐๐ บาท รวมค่าใช้จ่ายในการบำรุงพระภิกษุสามเณรทุก ๆ อย่างดังที่ได้กล่าว

มานี้ เดือนหนึ่ง ๆ จะต้องใช้จ่ายไม่ต่ำกว่า ๖,๐๐๐ บาท

ฝ่ายปฏิบัติธรรมนั้น

โดยที่ข้าพเจ้าได้มาปรารภถึงสำนักปฏิบัติธรรมกัมมัฏฐานว่า ในจังหวัดอ่างทองไม่มีสำนักปฏิบัติธรรมเลย ผู้ประสงค์จะปฏิบัติธรรมกัมมัฏฐานจะต้องออกเดินทางจากจังหวัดอ่าง-ทองไปสู่สำนักปฏิบัติที่จังหวัดอื่น มีไปจังหวัดเพชรบุรีบ้าง สุพรรณบุรีบ้าง นครศรีธรรมราชบ้าง หรือไม่ก็ไปกรุงเทพฯ ที่วัดมหาธาตุบ้าง วัดปากน้ำอำเภอภาษีเจริญบ้าง ส่วนจังหวัดอ่างทองไม่มีสำนักปฏิบัติเลย เมื่อเป็นเช่นนี้ ข้าพเจ้าก็มาดำริขึ้นว่า อยากจะให้มีสำนักปฏิบัติในจังหวัดอ่างทองสักแห่งหนึ่ง โดยจะเปิดขึ้นที่วัดต้นสนให้เป็นศูนย์รวมของบรรพชิตและคฤหัสถ์ ในระยะเริ่มต้นนี้เราจะทำอะไรก่อน

จึงจะเป็นการชักจูงให้บรรพชิตมารวมตัวกันได้ ข้าพเจ้าก็มาปรารภถึงพระวินัย อันว่าด้วยกิจวัตรของบรรพชิต ๑๐ อย่าง คือ

๑. ลงอุโบสถกรรม

๒. บิณฑบาต

๓. ทำวัตรสวดมนต์เช้า-เย็น

๔. กวาดอาวาสวิหาร โบสถ์ ลานพระเจดีย์ ลานต้นโพธิ์

๕. รักษาไตรครองไม่ให้ขาดหัตถบาส

๖. อยู่ปริวาสกรรม

๗. โกนผม ปลงหนวด ตัดเล็บ

๘. ศึกษาสิกขาบทและปฏิบัติพระอาจารย์

๙. แสดงอาบัติ

๑๐. พิจารณาปัจจเวกขณะทั้งสี่

กิจวัตรทั้ง ๑๐ ประการ นี้ เป็นกิจใหญ่

ควรที่ภิกษุจะต้องศึกษาให้ทราบความชัดเจน และต้องจำไว้เพื่อปฏิบัติให้สมควรแก่สมณสารูปแห่งตน ๆ เมื่อตรวจดูในกิจวัตร ๑๐ ข้อ ก็เห็นว่า ข้อที่ ๖ ว่าด้วยการอยู่ปริวาสกรรม ภิกษุในปัจจุบันนี้ไม่ค่อยได้มีรูปใดสนใจกันเลย ปล่อยให้อาบัติน้อยใหญ่ติดตัวกันไปจนกระทั่งสึกหาลาเพศก็ไม่ได้ชำระตนให้เป็นผู้บริสุทธิ์ โดยเฉพาะในจังหวัดอ่างทองก็ไม่มีสำนักใดจัดให้มีขึ้น ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงคิดว่าควรจะจัดทำให้มีขึ้นที่สำนักวัดต้นสน เมื่อพระภิกษุสงฆ์มาอยู่ปริวาสกรรมแล้ว เราก็จะได้เปิดการอบรมฝึกพระกัมมัฏฐานให้กับท่านเหล่านั้นด้วย เป็นการเปิดสำนักปฏิบัติกัมมัฏฐานไปในตัว ครั้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้าพเจ้าจึงจัดการเปิดสำนักปริวาสกรรมและอบรมฝึก

พระกัมมัฏฐานขึ้นที่สำนักวัดต้นสน ตอนนั้น ข้าพเจ้าทำการแทนเจ้าคณะจังหวัดอ่างทอง (เพราะท่านชรามาก) ได้จัดการพิมพ์หนังสือชี้แจงและเชิญชวนแก่บรรดาสหธัมมิกทั้ง ๗ อำเภอ ให้ไปร่วมอยู่ปริวาสกรรมและอบรมฝึกกัมมัฏฐานที่สำนักวัดต้นสน ข้อความในหนังสือที่พิมพ์แจกครั้งนั้นมีข้อความดังนี้-

วัตถุประสงค์ในการเปิดปริวาสกรรมมี ๔ ประการ คือ

๑. เพื่อให้บรรดาบรรพชิตได้เป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์ มีกาย วาจา ใจ บริสุทธิ์จากเครื่องเศร้าหมอง มีโลภ โกรธ หลง เป็นต้น

๒. เพื่อระงับความฟุ้งซ่านทางจิตใจ เพราะทุกวันนี้ พระภิกษุสามเณรที่สนใจในการศึกษาเล่าเรียนก็ดี ที่ฟุ้งซ่านเพราะไม่สนใจในการ

ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมก็ดี ที่ฟุ้งซ่านอยู่ด้วยการก่อสร้าง การพัฒนาวัดก็ดี เหตุเหล่านี้ล้วนแต่เป็นความฟุ้งซ่านของจิตใจทั้งนั้น มีแต่ความฟุ้งซ่านรำคาญไม่เป็นอันจะสงบระงับความกระวนกระวายได้เลย เมื่อเป็นอยู่เช่นนี้ บรรพชิตจะเห็นสุขของเพศพรหมจรรย์ได้อย่างไร บวชไปจนตายก็ไม่ได้สุขของพรหมจรรย์ สุขของพรหมจรรย์คือความสงบกายสงบใจเท่านั้น ดังพระบาลีว่า "นตฺถิ สนฺติ ปรํ สุขํ" สุขอื่นนอกจากความสงบไม่มี ความสงบกายสงบใจจะเกิดมีขึ้นได้ ก็ต้องอาศัยประพฤติปฏิบัติอบรมฝึกหัดพระกัมมัฏฐานเท่านั้น พระกัมมัฏฐานที่อบรมดีแล้ว จะให้เกิดความสงบใจได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ การเข้าปริวาสกรรมจึงได้ชื่อว่าเป็นอุบายระงับ

ความฟุ้งซ่านทางจิตใจได้ ในพระบาลีว่า "สนฺติมคฺคเมว พฺรูหย" ท่านทั้งหลายจงพูนทางแห่งความสงบเถิด ผู้จะหาทางสงบพึงละความกังวล ละกิจนิมนต์เสียชั่วคราว ละอามิสต่าง ๆ เสีย ๑๕ วัน เท่านั้น พึงตัดใจไปเลย ไม่ต้องห่วงหน้าห่วงหลังอะไรทั้งสิ้น ได้ในพระบาลีว่า "โลกามิสฺสํ ปชเห สนฺติเปกฺโข" ผู้เพ่งความสงบพึงละอามิสในโลกเสียเถิด ดังนี้

๓. เพื่อเป็นการส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งพระธรรมวินัย การปฏิบัติปริวาสกรรมได้ชื่อว่าพระสงฆ์ได้ปฏิบัติตามพระวินัยบัญญัติ อย่างเคร่งครัด พระวินัยเป็นเหมือนรากแก้วของต้นไม้ พระธรรมเป็นเหมือนดอกผลของต้นไม้ ต้นไม้ถ้ารากขาดแล้วก็ตาย ดอกผลก็หมดไป ข้อนี้ฉันใด พระพุทธศาสนาก็เหมือนต้นไม้ฉัน

นั้น ถ้าพระสงฆ์ไม่ปฏิบัติตามพระวินัยบัญญัติ เพิกเฉยเสีย ไม่คิดจะปฏิบัติตนให้บริสุทธิ์ มักง่ายตามใจตัว ไม่มีความละอายแก่ใจ ไม่กลัวต่อบาปกรรมความชั่ว ปล่อยตัวให้มีอาบัติน้อยใหญ่ติดตัวชินชากับกิเลสจนเป็นสนิมใจ ก็เป็นอันหวังได้ว่า พระพุทธศาสนาต้องเสื่อมสูญอันตรธานอย่างไม่ต้องสงสัย ทั้งตนเองและชาวโลกอีกมากมาย จะเวียนว่ายอยู่ในสังสารทุกข์นี้สิ้นกาลนาน เมื่อไรจะพ้นทุกข์กันได้ พระธรรมวินัยยังดำรงอยู่ในโลกตราบใด ที่พึ่งของใจก็ยังมีอยู่ตราบนั้น พระธรรมวินัยเท่านั้นที่เป็นที่พึ่งของสัตว์โลก เมื่อมนุษย์ต้องการมนุษย์สมบัติหรือสวรรค์สมบัติ หรือนิพพานสมบัติ พระธรรมวินัยเท่านั้นที่จะประทานสมบัตินั้น ๆ ให้แก่มนุษย์ได้ตามปรารถนา การปฏิบัติปริ

วาสกรรมตามพระวินัยบัญญัติย่อมได้ประโยชน์ถึง ๑๐ ประการ ตามที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ ดังนี้ -

๑. **สงฺฆสุฏฺฐุตาย**

เพื่อความดีแห่งหมู่ของสงฆ์

๒. **สงฺฆผาสุกตาย**

เพื่อความผาสุกแห่งหมู่ของสงฆ์

๓. **ทุมฺมงฺกูนํ ปุคฺคลานํ นิคฺคหาย**

เพื่อกำจัดเสียซึ่งบุคคลผู้หน้าด้าน

๔. **เปสลานํ ภิกฺขูนํ ผาสุกวิหราย**

เพื่อความอยู่สบายแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก

๕. **ทิฏฺฐธมฺมิกานํ**

อาสวานํ สํวราย

เพื่อระวังอาสวะที่จะเกิดขึ้นใน
ปัจจุบัน

๖. **สมฺปรายิกานํ อาส-
วานํ ปฏิฆาตาย**

เพื่อกำจัดอาสวะที่จะมีต่อไปใน
กาลข้างหน้า

๗. **อปฺปสนฺนานํ ปสา-
ทาย**

เพื่อยังบุคคลที่ไม่เลื่อมใสให้เกิด
ความเลื่อมใส

๘. **ปสนฺนานํ ภิยฺโยภาวาย**

เพื่อยังบุคคลที่เลื่อมใสอยู่แล้ว
ให้เลื่อมใสยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๙. **สทฺธมฺมฏฺฐิติยา**

เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัทธรรม

๑๐. วินยานุคคหาย

เพื่ออนุเคราะห์พระธรรมวินัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยประการดังนี้

๔. เพื่อเป็นการเจริญบุญของทายกทายิกา เพราะทายกทายิกาปรารถนาเนื้อนาบุญที่ดี ธรรมดาเนื้อนาดี ปุ๋ยดี น้ำดี ข้าวกล้าที่ชาวนาหว่านพืชลงไปย่อมได้ผลมากฉันใด พระสงฆ์เป็นเนื้อนาบุญของโลก เมื่อพระสงฆ์มาประพฤติดีปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัย ทายกทายิกาผู้มีศรัทธาได้ถวายทานแก่พระสงฆ์หมู่นั้น ย่อมได้ผลอานิสงส์มากมายฉันนั้น ทายกทายิกาจะหาพระสงฆ์ผู้บริสุทธิ์เพื่อทำงานให้ได้ผลมากก็ต้องหาโอกาสถวายทานแก่พระสงฆ์ผู้ปฏิบัติ

อยู่ปริวาสกรรมและอบรมฝึกพระกัมมัฏฐาน เช่นนี้ จึงจะได้ชื่อว่า ได้เนื้อนาบุญที่ดี การปฏิบัติเข้าปริวาสกรรมก็ดี การปฏิบัติอบรมฝึกพระกัมมัฏฐานก็ดี จะจัดให้มีขึ้นที่สำนักวัดต้นสน อ.เมือง จ.อ่างทอง ทุกปีไป โดยถือวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือนยี่ เป็นวันเข้าปริวาสกรรม วันแรม ๘ ค่ำ เดือนยี่ เป็นวันออกปริวาสกรรม รวม ๑๕ วัน ทุกปีไป โดยไม่จำกัด สังกัดที่อยู่ ไม่จำกัดจำนวน ผู้ใดสงสัยเรื่องระเบียบการหรือไปสมัคร ติดต่อได้ที่ พระมหาประถม กนฺตสีโล เลขานุการเจ้าคณะจังหวัดอ่างทอง ได้ทุกวันที่วัดต้นสน มี พระวิฑิตธรรมภาณ เป็น ผู้อำนวยการ

ครั้นถึงเดือนยี่ขึ้น ๘ ค่ำ ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ก็ได้เปิดการปฏิบัติปริวาสกรรมขึ้นที่วัดต้นสน

เป็นครั้งแรก มีพระภิกษุมาร่วมปฏิบัติปริวาสกรรมมีจำนวน ๘๐ รูป พอดี ทำให้ข้าพเจ้าคิดว่าเท่ากับอสีติมหาสาวกของพระพุทธเจ้าซึ่งเป็นกำลังของพระศาสดาในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้กว้างขวางมากขึ้น ข้าพเจ้าถือว่าเป็นมงคลนิมิตอันดีของสำนักปริวาสกรรมซึ่งจะเป็นการตั้งมั่นแห่งการปฏิบัติธรรมและเจริญก้าวหน้าไปตามความประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๑๖ พอถึงเดือนยี่ ขึ้น ๘ ค่ำ อีก มีพระภิกษุมาเข้าปริวาสกรรมจำนวน ๑๔๕ รูป ปี พ.ศ.๒๕๑๗ มีพระภิกษุเข้าปริวาสกรรมจำนวน ๑๓๑ รูป เมื่อมาเข้าปริวาสก็จัดระเบียบการดังนี้ กลางคืนเวลา ๑ ทุ่มตรง รวมกันทำวัตรสวดมนต์ แล้วอบรมฝึกกัมมัฏฐาน ๑ ชั่วโมง จากนั้นก็ให้สมาทาน

วัตต์เวลาตี ๔.๐๐ น. ประชุมทำวัตรสวดมนต์ จบแล้วนั่งกัมมัฏฐาน พอได้อรุณก็เก็บวัตต์ แล้วสมาทานธุดงค์ ๓ อย่างคือ

๑. เตจีวริกังคธุดงค์

๒. บิณฑปาติกังคธุดงค์

๓. สปทานจาริกังคธุดงค์

พอกลับจากบิณฑบาตฉันเช้าแล้ว พักตามอัธยาศัย ฉันเพลแล้วพักตามอัธยาศัย เวลาบ่าย ๒ โมง ประชุมอบรมฟังการบรรยายของวิทยากร โดยอาราธนาท่านผู้เชี่ยวชาญทางสมถกัมมัฏฐาน และ วิปัสสนากัมมัฏฐานมาบรรยายและฝึกด้วย วิชาที่อบรมมี ๔ อย่าง คือ

๑. พระวินัยบัญญัติ

๒. ธุดงควัตต์

๓. ศาสนพิธี

๔. กัมมัฏฐาน

การอบรม มีการอบรมวันละ ๒ วิชา และทำการสาธิตด้วย เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น. เวลา ๑ ทุ่ม ก็เข้าทำวัตรสวดมนต์เช่นนี้ทุกวันไป การปฏิบัติเช่นนี้ปีหนึ่งคงมี ๑๕ วันเท่านั้น การจะเปิดสำนักปฏิบัติธรรมเป็นประจำยังทำไม่ได้ เพราะยังขาดเสนาสนะที่อาศัย ปัจจุบันนี้ ก็ได้มีผู้มีจิตศรัทธาไปสร้างกุฏิวิปัสสนาถวายไว้ ๗ หลังแล้ว ให้อยู่หลังละ ๑ รูป และก็ได้จัดหาอาจารย์สอนวิปัสสนามาไว้ที่สำนักเป็นประจำ เพื่อทำการอบรมฝึกพระกัมมัฏฐาน แต่ก็ยังมีเสนาสนะยังไม่เพียงพอแก่ผู้ต้องการจะปฏิบัติ และก็ได้มีอุบาสกอุบาสิกาไปติดต่อขออยู่ปฏิบัติกัมมัฏฐานด้วย ข้าพเจ้าก็ไม่สามารถจะรับไว้ได้ เพราะยังไม่มีที่อยู่ของ

ฆราวาส ก็ต้องขอผลัดต่อไปจนกว่าจะสร้างที่อยู่ปฏิบัติของฆราวาสให้สำเร็จเสียก่อนจึงจะรับได้

เมื่อข้าพเจ้าต้องการจะตั้ง สำนักปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ให้มีขึ้นที่สำนักวัดต้นสน ก็ได้เริ่มดำเนินการมาโดยลำดับ จนบัดนี้ก็ได้มีภิกษุสามเณร และพระที่ปฏิบัติกัมมัฏฐานมาอยู่ประจำไม่ต่ำกว่า ๑๔๐ - ๑๕๐ รูป และก็จะมีจำนวนทวีมากขึ้นเป็นลำดับ ปัญหาก็เกิดมีตามมาคือเรื่องที่อยู่ไม่พอ ที่กินไม่พอ ค่าน้ำ-ค่าไฟไม่พอ การจะบำรุงด้วยปัจจัย ๔ ก็บก-พร่อง จึงทำให้ข้าพเจ้าคิดว่า สำนักปริยัติธรรมปฏิบัติธรรม ที่เรากำลังดำเนินการอยู่นี้ ข้าพเจ้าเป็นผู้หาปัจจัย ๔ มาบำรุง ก็พอจะตั้งอยู่ได้ เมื่อข้าพเจ้าไม่สามารถแล้ว ใครจะเป็นผู้รับเลี้ยงดำเนินการต่อไป พระปริยัติธรรม พระปฏิบัติ

ธรรม และพระปฏิเวธธรรม จะตั้งอยู่ได้หรือ? ก็เป็นอันมีหวังต้องเลิกล้มละลายไปเป็นแน่ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ข้าพเจ้าต้องคิดหาอุบายว่า ทำอย่างไรจึงจะให้พระสัทธรรมตั้งอยู่ในสำนัก นี้ได้สิ้นกาลนาน จึงได้ค้นคว้าหาประสบการณ์ ในเรื่องนี้ต่อไป ข้าพเจ้าได้ไปวัดโสธร จังหวัด ฉะเชิงเทรา เห็นอาวาส วิหาร การเปรียญ โรงเรียนปริยัติธรรม และมีพระภิกษุสามเณร มาก ก็ถามผู้ใกล้ชิดกับวัดได้ความว่า วัดนี้มี หลวงพ่อโสธรศักดิ์สิทธิ์ ประชาชนไปนมัสการ กันเรื่อย ละครมีทุกวัน มีรายได้ปีละเป็นล้าน บาทขึ้นไป รายได้ของหลวงพ่อเจ้าอาวาสก็ได้ นำไปพัฒนาวัดและบำรุงพระภิกษุสามเณร ไม่ให้อดหยาก นี่เป็นประสบการณ์อันหนึ่ง ต่อไปก็ไปวัดพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี มี

พระพุทธบาทเป็นปูชนียวัตถุ มีรายได้ไม่ต่ำกว่าปีละ ๓ ล้านบาท เจ้าอาวาสก็นำไปก่อสร้างบำรุงพระเณร จึงเจริญอยู่ไม่เสื่อมถอย วัดพระนอนจักรสีห์ จังหวัดสิงห์บุรีก็ดี วัดไชโยก็ดี มีรายได้ปีละหลายแสนบาท เจ้าอาวาสจะพัฒนาวัดไม่ต้องไปเที่ยวเรี่ยไร วัดพนัญเชิงจังหวัดอยุธยา มีหลวงพ่อโตเป็นปูชนียวัตถุ มีรายได้ปีละไม่ต่ำกว่า ๑ ล้านบาท เลี้ยงวัดเลี้ยงสงฆ์ได้เป็นอย่างดี วัดไผ่โรงวัว อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี หลวงพ่อขอมได้จัดสร้างพระพุทธโคดมขึ้นไว้เป็นปูชนียวัตถุประจำวัด มีรายได้ปีละเป็นล้านเช่นเดียวกัน ท่านสามารถพัฒนาวัดไผ่โรงวัวให้เจริญโดยไม่หยุดยั้ง ข้อประสบการณ์การเหล่านี้แหละ จึงทำให้ข้าพเจ้าคิดว่า เราก็ควรจะสร้างปูชนียวัตถุ

ขึ้นไว้บ้าง เมื่อสร้างเสร็จแล้ววัดก็จะมีรายได้และก็จะนำเอารายได้เหล่านั้นมาบำรุงสำนักปริยัติธรรม ปฏิบัติธรรม ให้ดำรงอยู่ได้ แม้ข้าพเจ้าจะตายไปแล้วปูชนียวัตถุก็ยังจะมีรายได้เลี้ยงสำนักอยู่ได้ต่อไปสิ้นกาลนาน

ดังนั้นข้าพเจ้าจึงคิดหาอุบายว่า เราควรจะสร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่ไว้ในสำนักวัดต้นสนบ้าง เพื่อให้ประชาชนจะได้สนใจพากันไปสักการะบูชา ลาภผลก็จะเกิดขึ้นแก่พระศาสนาอย่างมากมาย ตามที่ได้ไปประสบการณ์มา ถ้าเราจะสร้างองค์เล็ก ๆ จะไม่มีคนสนใจ เพราะเขาเคยสร้างกันอยู่เสมอ ครั้นจะสร้างด้วยอิฐปูนหรือเขาก็สร้างกันอยู่มากแล้ว เช่น วัดพนัญเชิง วัดไชโย เป็นต้น ส่วนการสร้างด้วยโลหะนั้น มีวัดไผ่โรงวัวที่หลวงพ่อขอมสร้างขึ้น

เท่านั้น ที่อื่นหามีใครคิดทำไม่ และเห็นประ-ชาชนสนใจในการนำทองเหลืองทองแดง โตก ถาด เชี่ยนขัน ไปหล่อพระกันอยู่เสมอไม่เว้นแต่ละปี เมื่อคิดเช่นนี้แล้วก็คิดต่อไปว่า ถ้าเราจะสร้าง ต้องสร้างแบบหล่อด้วยโลหะเหมือนอย่างหลวงพ่อขอม แล้วคิดว่าเราจะทำจะเอาขนาดหน้าตักกว้างเท่าไรจึงจะดี ก็คิดว่าพระพุทธรูปใหญ่องค์นี้จะสำเร็จลงได้จะต้องอาศัยพระธรรมเป็นผู้สร้าง ก็คุณของพระธรรมนั้นมี ๖ ประการ คือ

๑. **สวากฺขาโต** พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคตรัสดีแล้ว

๒. **สนฺทิฏฺฐิโก** ผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นเอง

๓. **อกาลิโก** ได้ผลของการปฏิบัติไม่

ประกอบด้วยกาล

๔. เอหิปสฺสิโก ควรเรียกให้ชาวโลกเข้ามาดู

๕. โอปนยิโก ควรน้อมเข้ามาสู่ตน

๖. ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิ อันวิญญูจะรู้เฉพาะตนเท่านั้น

จึงตัดสินใจว่าจะต้องเอาหน้าตักกว้างขนาด ๖ วาขึ้นไป และให้มีเศษ ๙ ติดไปด้วย เพราะชาวโลกเขานิยมเลข ๙ กันเป็นส่วนมาก และข้าพเจ้าก็ยึดหลักปฏิบัติด้วยพุทธคุณ ๙ เป็นประจำ แล้วคิดต่อไปว่าส่วนสูงจะเอาเท่าไร ข้าพเจ้าก็ใคร่ครวญตามหลักธรรมะของพระพุทธเจ้าก็ได้ความว่า ธรรมะอันสูงสุดของพระพุทธเจ้าได้แก่ นวโลกุตฺตรธรรม ๙ ประการคือ

๑. โสดาปัตติมรรค

๒. **โสดาปัตติผล**

๓. **สกทาคามิมรรค**

๔. **สกทาคามิผล**

๕. **อนาคามิมรรค**

๖. **อนาคามิผล**

๗. **อรหัตตมรรค**

๘. **อรหัตตผล**

๙. **พระนิพพาน**

รวมเป็น ๙ ประการ ดังนั้น จึงเอาขนาดส่วนสูง ๙ วาขึ้นไป และให้มีเศษ ๙ ติดไปเช่นกัน เมื่อนายช่วง ทองอ่อน ผู้เป็นนายช่างปั้น ช่างหล่อพระพุทธรูปองค์นี้ เขามีภูมิลำเนาอยู่ที่วัดประสบสุข อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี เมื่อเขาได้ปั้นพุทธลักษณะแล้ว ก็คงได้ขนาดดังนี้ ขนาดหน้าตักกว้าง ๖ วา ๓ ศอก ๙

นิ้ว สูง ๙ วา ๑ ศอก ๑๙ นิ้ว เป็นพระพุทธรูปปางสุโขทัย อันข้าพเจ้าให้ชื่อว่า สมเด็จพุทธนวโลกุตตรธัมมบดีศรีเมืองทองให้ชื่อย่อว่า สมเด็จพระศรีเมืองทอง โดยมีความหมายว่า สมเด็จพระพุทธเจ้าผู้เป็นเจ้าของโลกุตตรธรรมเก้า ทรงเป็นศรีของเมืองทอง คำว่าเมืองทองไม่ได้หมายเอาเมืองอ่าง-ทอง ที่แท้หมายถึงผืนแผ่นดินของประเทศไทยที่อุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุ พืชพันธุ์ธัญญาหารอันเป็นแหลมยื่นออกไปในมหาสมุทรอินเดียซึ่งนานาประเทศเรียกว่าแหลมทอง ครั้งกรุงสุโขทัยเรียกว่าสุวรรณภูมิ แปลว่าแผ่นดินทองดังบทเพลงที่ทาง กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประพันธ์ให้นักเรียนร้องอยู่เสมอว่า “ประเทศไทยนามประเทืองว่าเมืองทอง ไทยเข้าครองตั้ง

ประเทศเขตแดนสง่า” คำว่าสมเด็จพระศรีเมืองทอง จึงมีความหมายดังกล่าวมา และจัดว่าเป็นพระที่ใหญ่ที่สุดในผืนแผ่นดินไทย ฝ่ายประเภทที่หล่อด้วยโลหะ (ไม่ได้หมายเอาประเภทก่ออิฐถือปูนหล่อคอนกรีต) ดังกล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ว่าพระพุทธรูปองค์นี้จะสำเร็จลงได้ก็ต้องอาศัยพระธรรมเป็นผู้สร้าง

ข้าพเจ้าจึงนำวัตถุประสงค์ ๑๖ ประกาศออกอากาศทางวิทยุ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบวัตถุประสงค์ที่สร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่ และก็ได้เชิญชวนพุทธศาสนิกชนทั้งหลายได้บริจาคทรัพย์ตามหลักการบริจาค ๕ ประการ นับตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นวันวางศิลาฤกษ์ เริ่มก่อสร้างตรงกับเดือน ๔ แรม ๘ ค่ำ ปีฉลู ก็ได้ดำเนินการก่อสร้างติดต่อกัน

มาถึงบัดนี้ รวมเวลา ๒๐ เดือน รูปหุ่นจำลองสมเด็จพระศรีเมืองทองก็สำเร็จเรียบร้อยลงด้วยดี ต่อแต่นี้ไปนายช่างก็จะได้ดำเนินการพอกขี้ผึ้งทำการหล่อด้วยโลหะเรื่อยไป

จึงขอเชิญชวนท่านพุทธศาสนิกชนทั้งหลายได้บริจาคทรัพย์สร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่อันให้ชื่อว่าสมเด็จพระศรีเมืองทอง ประจำไว้บนผืนแผ่นดินไทยเมืองทองของเรานี้ จักได้ชื่อว่าบำเพ็ญบารมีธรรมทั้ง ๑๐ ประการ เป็นมหาบุญมหากุศลที่เราจะนับจะประมาณมิได้ พระพุทธรูปองค์ใหญ่จักตั้งอยู่ในโลกนี้สิ้นกาลนานฯ

ความปรารถนาของข้าพเจ้าที่ได้จัดการสร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่ขึ้นนั้น มีความต้องการเพื่อจะบำรุงพุทธศาสนา ปรารถนาเพื่อจะให้พระปริยัติธรรม ปฏิบัติธรรม และ

ปฏิเวธธรรม อันเป็นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดำรงตั้งมั่นอยู่ในโลกนี้สิ้นกาลช้านาน เพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่สัตว์โลกทั่วทั้งไตรภพ

เอเตน สจฺจวชฺเชน สพฺพสิทฺธิ ภวนฺตุ เม ที่ข้าพเจ้าได้บรรยายมานี้เป็นความจริงใจของข้าพเจ้าทุกประการ และข้าพเจ้าก็ได้ดำเนินการก่อสร้างเรื่อยไป ด้วยเดชอานุภาพแห่งสัจจธรรมนี้ ขอความสำเร็จแห่งกิจทั้งปวงจงบังเกิดมีแก่ข้าพเจ้าโดยเร็วพลัน **สพฺพสงฺกปฺปามยฺหํ สมิชฺฌนฺตุ** ขอความดำริชอบทุกอย่างจงสำเร็จแก่ข้าพเจ้าโดยเร็วพลัน**อารกฺขกา เทวตา สทา มํอนุรกฺขนฺตุ** ขอเทวดาผู้รักษาจงตามรักษาข้าพเจ้าสิ้นกาลทุกเมื่อ

เทอญฯ **อมินาปุญฺญกมฺเมน พุทฺโธ โหมิอนาคเต ฯ**

พระครูอนุศาสน์โสภณ
ผู้จัดการสร้าง
พระพุทธรูปองค์ใหญ่
สมเด็จพระศรีเมืองทอง

คำบวงสรวง

สาธุ สคฺเค กาเม จรูเป ดิริ ขรตเฏ จนฺตลิกฺเข วิมาเนทีเป-รฏฺเฐ จ คาเม ตรุวนคหเน เคหวตฺถุมฺหิ เขตฺเต ภุมฺมาจายนฺตุเทวา ชลถลวิสเมยกฺขคนฺธพฺพนาคา สนฺติเก ยํ มุ-นิวรวจนํ สาธโว เมสุณนฺตุ ฯ

อายนฺตุ โภนฺโต เทวสงฺฆาโย

"ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย บัดนี้ข้าพเจ้าขออัญเชิญแก่หมู่เทพยดาทั้งหลาย ซึ่งสถิตอยู่ในกามาภจรสวรรค์ทั้ง ๖ ชั้น คือ ชั้นจาตุมหา-ราช ชั้นดาวดึงษ์ ชั้นดุสิต ชั้นนิมมานรดี ชั้นปรนิมมิตสวดี และ เทพยดาซึ่งสถิตอยู่ที่ชั้นรูปพรหม ทั้ง ๑๖ ชั้นฟ้า มีชั้นพรหมปริสัช-

ชา ชั้นพรหมปโรหิตา ชั้นมหาพรหมมา ชั้นปริตตสุภาสธธา ชั้นอัปปมาณสุภา ชั้นสุภ-กิณหกา ชั้นอสัญญสัตตา ชั้นเวหัปพลา ชั้นอวิหาชั้นอตัปปา ชั้นสุทัสสา ชั้นสุทัสสี ชั้นอกนิฏฐา ตลอดจน ภุมมเทวดา ซึ่งสถิตย์อยู่ใน วิมานเหนือยอดเขาและเขาขาดในอากาศ ในเกาะแก่งทุกตำแหน่งในแว่นแคว้นที่สถิตอยู่ในบ้านในแดนตามต้นพฤกษาและป่าชัฏ ในเรือนอันเป็นคฤหาสน์ และที่อยู่ตามไร่นา ทั้งพวกยักษ์ คนธรรพ์ นาคา ที่อยู่ในน้ำ บนบก ไม่เสมอกัน อีกทั้งเทพเจ้าทุกท่านที่สถิตอยู่ใกล้เคียง จงพร้อมเพรียงมาประชุมกันในที่นี้ถ้อยคำประเสริฐอันใดอันเป็นคำของพระมุนี ขอเทพยเจ้าและสัปปุรุษทั้งหลายเหล่านี้ จงฟังคำนั้น อันข้าพเจ้า

จักกล่าวสืบไป

ด้วยบัดนี้ ข้าพเจ้าได้จัดการสร้าง สมเด็จพระศรีเมืองทอง สืบต่อจากพระราชสุวรรณโมลี โดยอาศัยศรัทธาและเจตนาอันบริสุทธิ์ จึงได้ชักชวนประชาชน สัปปุรุษทุกถ้วนหน้า ให้สละทรัพย์ ออกก่อสร้างตามกำลังศรัทธาของตนที่จะกระทำได้ด้วยความหวังตั้งใจเพื่อจะบำรุงพระพุทธศาสนาให้ถาวรสืบต่อไปชั่วกาลนาน ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงได้จัดการกระทำพิธีกรรมบวงสรวง ขออัญเชิญเทพยเจ้าทั้งปวงทั่วหมื่นจักรวาล จงมาสโมสร ประชุมกันในโรงพิธีนี้**อายาจตุ สกฺโก** ข้าพเจ้า ขออัญเชิญท้าวโกสีย์ สักรินทรเทวราช ผู้เป็นใหญ่ในอมรมาศเมืองแมนแดนดาวดึงษาสวรรค์ ด้วยพระศาสดาจารย์ได้ฝากศาสนาแก่ท่าน

ไว้ เมื่อใกล้จะครรไลย์เสด็จดับขันธ์เข้าสู่พระนิพพาน ขอเชิญท้าวมัฆวาล จงมาเป็นไวยาวัจกรช่วยขวนขวาย ช่วยประกาศป่าวร้องบอกบุญเรี่ยไรแก่เทพยดาและมนุษย์ ทุกถ้วนหน้า จงดลบันดาลจิตใจของบุคคลที่ไม่มีจิตศรัทธา ก็ขอให้เกิดจิตศรัทธา ผู้ที่ศรัทธาแล้วก็ขอให้มีศรัทธายิ่งขึ้นไป อย่าได้เบื่อหน่าย จงดลบันดาลให้ประชาชนคนทั้งหลาย สละทรัพย์ออกไปเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา ช่วยข้าพระพุทธเจ้าก่อสร้างทางพระพุทธศาสนา ให้สำเร็จเสร็จสิ้นลงในกาลครั้งนี้ ฯ

อายาจตุ วิสฺสณกมฺมเทวปุตฺโต ข้าพเจ้าขออัญเชิญ พระวิษณุกรรมเทวบุตรผู้เรืองศรี จงลงมาเป็นนายช่าง ช่วยก่อสร้าง สมเด็จพระศรีเมืองทององค์นี้ ให้

นายช่วง ทองอ่อน ใช้อุบายวิธีทำอย่าให้ผิดพลาดแต่ประการใด ให้ทรวดทรงนั้นงามวิไล ใครเห็นใครรัก ใครเห็นใครทัก ใครเห็นใครชอบใจ ให้เป็นที่เลื่อมใสแก่ผู้ที่ได้มาทัศ-นา **อายาจตุ วาตวลาหกเทวปุตฺโต** ข้าพเจ้าขออัญเชิญวาตวลาหกเทวบุตรผู้ศักดา จงมาพิทักษ์รักษาอย่าให้เกิดพายุร้าย อันจะพัดผ่านมาแต่ทิศทั้งหลาย มาทำอันตรายแก่สมเด็จพระศรีเมืองทององค์นี้ **อายาจตุ วรุณเทวปุตฺโต** ข้าพเจ้า ขออัญเชิญพระพิรุณเทวบุตรผู้มีฤทธิ์ จงมารักษาสมเด็จพระศรีเมืองทององค์นี้อย่าให้เป็นอันตราย จงอย่าให้เกิดฝนร้ายและสายอสุนีบาตอย่าให้มาตกต้องทำพินาศ แก่สมเด็จพระศรีเมืองทององค์นี้ได้ฯ **สพฺเพ เทวา**

อายนฺตุ จ รกฺขนฺตุสพฺพทา ข้าพ-เจ้าขออัญเชิญเจ้าวัดเจ้าวาพระภูมิเจ้าที่แม่พระธรณี แม่พระคงคา ภุมม-เทวดา รุกข-เทวดา อากาศเทวดา สมมติเทวดา เทวดาผู้รักษาศาสนา เทวดาชั้นกามาทั้ง ๖ ชั้น ตลอดจนเทพยเจ้าผู้สถิตอยู่ในวิมานพรหมโลกทั้ง๑๖ ชั้น ก็ดี ข้าพเจ้าขอฝากสมเด็จพระศรีเมืองทององค์นี้ แก่ทวยเทพยดาทั้งหลาย จงช่วยกันเอาใจใส่ คอยพิทักษ์รักษาให้จงดี อย่าให้สมเด็จพระศรีเมืองทององค์นี้ชำรุดทรุดโทรมหักพังแต่อย่างใด ฯ **จิรํ ติฏฺฐตุ โลกสมึ** ขอให้สมเด็จพระศรีเมืองทององค์นี้ จงตั้งอยู่ในโลกสิ้นกาลนาน

คำประกาศ
พุทธาภินิหารของ
สมเด็จพระศรีเมืองทอง

นโม ตสฺส ภควโต อรหโตสมฺมาสมฺพุทธสฺส (ว่า 3 จบ)

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ อหํ สุวณฺณนครสิริ สมเตชสฺส อานุภาวํ ภาสิสฺสามีติ ฯ

ภนฺเต ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ผิว่าในกาลใด เมื่อความพรั่งพร้อมของสงฆ์หมู่ใหญ่มีขึ้นแล้ว ในกาลนั้น ขอพระสงฆ์จงฟังคำของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าพระครูอนุศาสน์โสภณ ผู้รับช่วงงานการก่อสร้างสมเด็จพระศรีเมืองทองขึ้น

ณ ครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ ๑๖ ประการ ตามรายงานที่ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดได้อ่านถวาย องค์ประธานให้ทราบแล้วนั้น เมื่อจะย่นลงให้สั้น มีอยู่ ๓ ประการ คือ ๑. เพื่อจะดำรงไว้ซึ่งพระปริยัติธรรม ๒. เพื่อจะดำรงไว้ซึ่งพระปฏิบัติธรรม ๓. เพื่อจะดำรงไว้ซึ่งพระปฏิเวธธรรม ด้วยต้องการจะให้พระสัทธรรมทั้ง ๓ ประการ นี้ ตั้งอยู่ในโลกสิ้นกาลนานจึงได้คิดการเททองหล่อรูปเปรียบของพระสัมมาสัม-พุทธเจ้าขึ้นไว้ ณ ที่นี้ ข้าพเจ้า ขอตั้งสัจจะบารมีอธิษฐานขอยึดมั่นเอาสัจจธรรมเป็นพลังใจในการดำเนินงานก่อสร้างทุกประการ สิ่งใดที่ข้าพเจ้าปรารถนาตั้งใจไว้นั้น และก็ได้ทำตามที่ใจปรารถนา อันนั้นเรียกว่า สัจจบารมี ถ้าการกระทำของข้าพเจ้าไม่ถูกกับความตั้งใจนี้

เรียกว่าไม่ตรงต่อสัจจธรรมที่ตั้งไว้ ข้าแต่พระสงฆ์ และประชาชนทั้งหลาย ข้าพเจ้าจะขอยึดหลักสัจจธรรมที่ตั้งไว้เป็นพลังใจในการที่จะก่อสร้างสมเด็จพระศรีเมืองทองในครั้งนี้ข้าพ-เจ้าขออานุภาพแห่งสัจจบารมีที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาแล้วในอดีตชาติก็ดี ที่จะบำเพ็ญไปในอนาคตก็ดี และที่กำลังบำเพ็ญอยู่ในปัจจุบันนี้ก็ดี ขออานุภาพแห่งสัจจบารมีจงให้บังเกิดพุทธาภินิหาร ๑๐๘ ประการ แก่สมเด็จพระศรีเมืองทองพระองค์นี้ ขอให้พุทธบริษัททั้งสี่ทุกชาติ ทุกภาษา จงหลั่งไหลพากันมาสักการะบูชา เมื่อประชาชนทั้งหลาย ทุกชาติ ทุกภาษาได้มาเป็นตบะเดชะ ให้สมเด็จพระศรีเมืองทององค์นี้ จงดลบันดาลให้ผู้นั้น หายทุกข์ หายโศกหายโรค หายภัย เจริญไปด้วยลาภ ยศ สรร

เสริญ สุข บริวาร จงคุ้มครองป้องกันสรรพอันตรายอย่าได้บังเกิดมี ขออานุภาพสัจจบารมีจงบังเกิดเมตตามหานิยม แก่ผู้นับถือสักการะบูชาเมื่อผู้ใดทำสักการะบูชาแล้วปรารถนาจะให้ได้ลาภผล ได้เงินได้ทอง ด้วยการทำนา ค้าขาย แลกเปลี่ยน ซื้อขาย ในทางที่ชอบแล้ว ก็ขอให้เกิดพุทธาภินิหาร ดลบันดาลให้ผู้นั้นสำเร็จตามความปรารถนาทุกประการ ขออานุภาพสัจจบารมีที่ข้าพเข้าบำเพ็ญอยู่ในบัดนี้และขออานุภาพ ทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี ขันติบารมี สัจจบารมี อธิฐานบารมี เมตตาบารมี อุเบกขาบารมี ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลายทุก ๆ พระองค์ ที่ได้มาตรัสรู้แล้ว ทั้งในอดีต อนาคตปัจจุบัน จงมาประ

ในองค์พระพุทธรูป สมเด็จพระศรีเมืองทอง ซึ่งจะได้กระทำการเททองหล่อรูปขึ้น ณ บัดนี้ จงบังเกิดบารมีพุทธาภินิหารแก่ เทวดาและมนุษย์ ทั่วสากลจักรวาล สิ้นไตรภพ จบเจนพรหมเมศ

จิรํ ติฏฺฐตุ โลกสฺสมึ

สมฺมาสมฺพุทฺธศาสนํ

ขอให้ศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

จงตั้งอยู่ในโลกสิ้นกาลนาน

รตฺนตตยานุภาเวน

รตฺนตฺตยาเตชสา

ขอเดชาอานุภาพของพระรัตนตรัย

จงดลบันดาลให้ กิจกรรมอันนี้ จงสำเร็จด้วยดี

จงทุกประการ เทอญ ฯ

(ขอให้พระสงฆ์ยกมือกล่าวสาธุขึ้นพร้อมกัน)

คำอาราธนาอภินิหาร สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พฺรหฺมรํสี)

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

(ว่า ๓ จบ)

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมนมัสการต่อสมเด็จพระพุทธเจ้า ทั้งพระธรรม และ พระอริยสงฆ์

โตเสนฺโต วรธมฺเมน
โตสตฺถาเนสิเวยเร
โตสํ อกาสิ ชนฺตุนํ
โตรจิตฺตํ นมามิหํฯ

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมนมัสการแด่ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พฺรหฺมรํสีมหาเถระ)

บัดนี้ ข้าพเจ้าจะกระทำพิธีพุทธาภิเศก พระเครื่อง พระบูชา ผ้ายันต์ เครื่องรางของขลังนานาชนิด โดยที่มีจิตจะบำรุงพระพุทธศาสนา จะนำสิ่งของที่เข้าพุทธาภิเศกนี้ไปแจกจ่ายให้ประชาชนได้นำไปสักการบูชา เพื่อให้เกิดลาภ เกิดผล เกิดความสวัสดิมงคล ป้องกันสรรพอันตราย เกิดเมตตามหานิยมแก่เทพยดาและมนุษย์ทั้งหลาย เจริญไปด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ ให้สำเร็จตามความปรารถนาของผู้นำไปสักการบูชาทุกประการ ข้าพเจ้า จึงขออัญเชิญอภินิหารอานุภาพของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พฺรหฺมรงฺษีมหาเถระ) จงมาประทับ เข้าพิธีพุทธาภิเศกในครั้งนี้ ขออานุภาพบารมีของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) จงดลบันดาลให้ปูชนียวัตถุ

รูปสมเด็จพระศรีเมืองทอง พระสิวลี พระเครื่อง พระผง เหรียญ พระพุทธคุณ แหวนพระพิรอด ผ้ายันต์ สีผึ้ง เป็นต้น จงให้สัมฤทธิ์ผลแก่บุคคล ผู้นำไปใช้ในทางที่ชอบธรรมทุกประการ ขออานุภาพของสมเด็จพระพุฒาจารย์ จงดลบันดาลจิตใจของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ทุกท่าน ทุกชาติ ทุกภาษา ผู้ที่ไม่เกิดศรัทธา ก็ขอให้เกิดศรัทธา ผู้ที่เกิดศรัทธาอยู่แล้ว ก็ขอให้เจริญศรัทธายิ่ง ๆ ขึ้นไป จงได้นำวัตถุจตุ-ปัจจัยมาถวายช่วยข้าพเจ้าก่อสร้าง**สมเด็จพระพุทธนวโลกุตตรธัมมบดีศรีเมืองทอง**ให้สำเร็จโดยเร็วพลัน เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระปริยัติธรรม พระปฏิบัติธรรม พระปฏิเวธธรรม ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ้นกาลนานเทอญฯ (ให้พระ

สงฆ์พนมมือสาธุขึ้นพร้อมกัน)

บัดนี้ ได้ฤกษ์มหามงคลสมัยแล้ว ข้าพเจ้าจึงขออาราธนาพระอาจารย์ทั้งหลาย จงได้เริ่มทำพุทธาภิเศก ได้ ณ บัดนี้

คู่มือใส่บาตรทุนมูลนิธิ
วัดต้นสน อ.เมือง จ.อ่างทอง

บุคคลพึงสั่งสมบุญ ให้แก่ชีวิตของตนด้วยการใส่บาตรตั้งทุนมูลนิธิทุกวัน คนที่เกิดมาในโลกนี้ มี 2 ชนิด คือ คนมีบุญ 1 คนไม่มีบุญ 1 ชีวิตของคนที่มีบุญเกิดมาในโลกนี้มีแต่ความสุขความสบาย ต้องการเงินก็ได้เงิน ต้องการทองก็ได้ทอง ต้องการยศตำแหน่งก็ได้ยศและตำแหน่ง ต้องการชื่อเสียงก็ได้ สุดแต่ปรารถนาอะไร เช่นปรารถนาให้ได้รูปสวยรวยทรัพย์ มีปัญญา ก็ได้ตามความปรารถนาทุกประการ เช่นพระนางวิสาขาเกิดมามีแต่ความสุขทุกอย่าง พระอนุรุทธกุมารเกิดมาไม่รู้จักคำว่า “ไม่มี” ชีวิตของท่านเหล่านี้ เป็นชีวิตที่ได้เคยสั่งสอนบุญมาแต่

ในภพก่อน ชาติก่อนทั้งนั้น เกิดมาชาตินี้จึงมีแต่ความสุขความสบายฯ

ส่วนชีวิตของคนไม่มีบุญ เกิดมาในโลกนี้ มีแต่ความทุกข์ยากลำบากด้วยประการทั้งปวง จะต้องการอะไรมันไม่ได้สมตามความปรารถนาสักอย่างเดียว จะต้องการที่อยู่อาศัย
ที่กิน ที่นอน ผ้านุ่ง ผ้าห่ม มันไม่ได้ทั้งนั้น จะหากินเลี้ยงชีวิตแต่ละวันก็แสนยาก มันขัดข้องทุกอย่าง เช่นชีวิตของคนขอทาน และชีวิตของมนุษย์ที่อาศัยอยู่ตามสลัมทุกวันนี้ มันยากจนอดอยากจริง ๆ มีแต่ทุกข์ทรมานเหมือนชีวิตของอานันทกุมาร และชีวิตของนายโกตุหลิกะ ตั้งแต่เกิดมาไม่เคยพบความ

สุขเลย เจอะแต่ความยากจนอดอยากจนกระทั่งวันตาย เพราะชีวิตของเขาเหล่านี้ ไม่เคยได้สั่งสมบุญกุศลไว้ในชาติปางก่อน เกิดมาจึงมีแต่ความลำบาก

บุคคลเมื่อมาสำนึกตนได้อย่างนี้ จึงไม่ควรมีชีวิตอยู่ด้วยความประมาท ควรหาโอกาสสั่งสมบุญกุศลไว้ให้เป็นที่พึ่งแก่ชีวิตของตนทั้งในโลกนี้และในสัมปรายภพภายภาคหน้า มีการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา อันเป็นที่พึ่งแห่งชีวิตของเราท่านทั้งหลาย

การบริจาคทรัพย์ใส่บาตร ตั้งทุนมูลนิธิประจำวันเป็นบุญอันหนึ่งซึ่งจัดเข้าในประเภท ทานบารมี อธิษฐานบารมสัจจบารมี

คู่มือใส่บาตรทุนมูลนิธิ

บุญประเภทนี้จะขจัดความยากจนเสียได้ทั้งในโลกนี้และในโลกหน้า ผู้ทำบุญประเภทนี้จะไม่ยากจนอีกต่อไปเพราะ

๑. เป็นนิพัทธกุศล

๒. เป็นอาจิณณกรรมฝ่ายดี

๓. เป็นสังฆทานที่ไม่รู้จักหมด

๔. เป็นการบำรุงรักษาไว้ ซึ่งพระพุทธศาสนาให้ตั้งอยู่ในโลกสิ้นกาลนาน

๕. เป็นการสร้างบารมีธรรม ให้เจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๖. เป็นขุมทรัพย์แก่ผู้ได้กระทำไว้

๑.๑ ที่จัดว่าเป็นนิพัทธกุล เพราะเป็นบุญกุศล ที่เจริญแก่ผู้กระทำไว้ทุกวัน

๒.๒ ที่จัดว่าเป็นอาจิณณกรรมฝ่ายดี

เพราะผู้กระทำได้ชื่อว่าสั่งสมบุญนิธินี้ไว้ทุกวัน ซึ่งจะเป็นขุมทรัพย์ติดตามตนไป ทุกภพทุกชาติ

๓.๓ ที่จัดว่าเป็นการถวายสังฆทาน ที่ไม่รู้จักหมดเพราะเอาเงินจำนวนนี้ ขึ้นทะเบียนฝากธนาคารไว้เป็นเงินต้นฝากประจำ โดยมีรัฐบาลเป็นประกัน เมื่อครบ ๑ ปี ทางธนาคารจะจ่ายดอกผลให้ร้อยละ ๑๒ บาททุกปีไป ทางสำนักจะเอาแต่ดอกเบี้ยไปใช้เลี้ยงพระสงฆ์ บำรุงการศึกษาซ่อมแซมเสนาสนะสงฆ์ที่ทรุดโทรม.

๔.๔ ที่จัดว่าเป็นการบำรุงรักษาไว้ซึ่งพระพุทธศาสนาพระพุทธศาสนาจะดำรงอยู่ได้เพราะมีพระสงฆ์บวช และศึกษาเล่าเรียน

พระธรรมวินัย เมื่อพระสงฆ์ได้รับการบำรุงด้วยปัจจัย ๔ คือ จีวร บิณฑบาตร เสนาสนะ คิลานเภสัช พระสงฆ์-สามเณรก็จะมีกำลังรักษาให้พระพุทธศาสมาดำรงอยู่ได้

๕.๕เป็นการสร้างบารมีธรรมให้เจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไปข้อนี้มีอธิบายว่า ผู้รับบาตรไว้แล้วพึงตั้งบาตรไว้ในที่บูชาแล้วพึงตั้งจิตอธิษฐาน อธิษฐานว่าข้าพเจ้าจะนำทรัพย์ใส่บาตรนี้ตั้งจิตอธิษฐาน จะเป็นเวลาใดก็ได้สุดแต่ความสะดวกของเราจะใส่วันละกี่สตางค์ก็ได้ ตั้งใจของเราไว้ก่อนจะนำสตางค์ใส่ในบาตร พึงเอาสตางค์ยกขึ้นจบเสียก่อนคือ ว่านะโม ๓ หน แล้วตั้งความปรารถนา

ว่า ขอให้ข้าพเจ้าได้มนุษย์สมบัติสวรรค์สมบัติ พระนิพพานสมบัติ ทั้งชาตินี้และชาติหน้า ทำอย่างนี้ทุกวัน เรียกว่าได้บำเพ็ญอธิษฐานบารมีทุกวัน

เมื่อเราได้ตั้งใจไว้เช่นนี้แล้ว พึงกระทำให้ได้ทุกวันอย่าให้ขาด หรือมีกิจธุระจำเป็นไปค้างเสียที่อื่นจะเป็นกี่วันก็ตาม เมื่อกลับมาถึงบ้านแล้ว ต้องใส่ให้ครบจำนวนวันที่เราขาดไป อย่างนี้ได้ชื่อว่าบำเพ็ญบารมีทุกวัน เป็นการฝึกใจให้มีสัจธรรม

เมื่อเราได้บริจาคใส่บาตรทุนมูลนิธิเป็นประจำทุกวัน วันละกี่สตางค์ตามที่เราตั้งใจไว้ ครั้นเต็มบาตรแล้วก็ไขก้นบาตรออก นำเอาสตางค์ไปที่ทำการไปรษณีย์ที่อยู่ใกล้บ้าน

คู่มือใส่บาตรมูลนิธิ

ของเราส่งธนาณัติไปให้ท่านเจ้าอาวาสวัดต้นสน เขียนจดหมายบอก ชื่อ-นามสกุล บ้านเลขที่ ถนน ซอย ตำบล อำเภอจังหวัดของตนให้ชัดเจน และบอกจำนวนเงินให้ถูกต้อง สอดใส่ไปในซองธนาณัติ ส่งในนาม

พระครูอนุศาสน์โสภณ
เจ้าอาวาสวัดต้นสน
ต.ตลาดหลวง อ.เมือง จ.อ่างทอง

เป็นผู้รับ สั่งจ่าย ป.ณ.อ่างทอง เมื่อทางสำนักได้รับแล้ว ก็จะออกใบอนุโมทนาบัตรส่งมาให้ท่าน เพื่อเป็นการยืนยันว่าได้รับปัจจัยทุนมูลนิธิของท่านไว้ถูกต้องแล้ว อย่างนี้ชื่อว่าบำเพ็ญทานบารมีทุกวัน จากนั้นท่านก็เริ่มใส่

บาตรต่อไปอีก

๖.๖ ชื่อว่าเป็นการสร้างขุมทรัพย์ ให้แก่ชีวิตของเราเป็นการสั่งสมบุญกุศลให้แก่ชีวิตของตน ซึ่งจะเป็นเครื่องขจัดความยากจนของเราทั้งในภพนี้ และในสัมปรายภพภายภาคหน้าเป็นการอบรมตนฝึกตนให้เป็นคนสั่งสมบุญกุศล ให้เกิดมีขึ้นในจิตใจคำโบราณกล่าวไว้ว่า "ขอมากมันมาจากของน้อยเมื่อเราทำบ่อย ๆ ของน้อยก็เป็นของมากได้" เอาอย่างแบบมดแบบแปลวกมันขนดินมาทำรังอยู่ของมันทีละนิดทีละน้อยมันยังขนดินมาทำเป็นรวงรังใหญ่โตได้ฉันใด คนเราเมื่อไม่ประมาทแล้ว อุตส่าห์กระทำบุญกุศลไว้ทีละเล็กทีละน้อยบุญนั้นก็ย่อมมากขึ้นทุก ๆ ที

คู่มือใส่บาตรมูลนิธิ

เหมือนน้ำตาลหยดทีละน้อย ๆ บ่อยเข้าก็เต็มกระบอกได้ฉันนั้น สมด้วยบทประพันธ์ว่า "อย่าดูถูกบุญกรรมว่าทำน้อย น้ำตาลย้อยนั้นเท่าไรได้นักหนา อย่านอนเปล่าหยิบกระจกยกขึ้นมา ส่องดูหน้าเสียทีหนึ่งแล้วจึงนอน" สมด้วยพุทธภาษิตว่า สุโข ปุญฺญสฺส อุจฺจโย การสั่งสมบุญทีละเล็กละน้อย ย่อมนำความสุขมาให้ ปุญฺญานิ ปรโลกสฺมึ ปติฏฺฐา โหนฺติ ปาณีนํฯ บุญเป็นที่พึ่งแห่งชีวิตของเรา ถ้าในโลกนี้และโลกหน้าฯ จึงควรแล้วที่ผู้มีปัญญาจะพึงสั่งสมบุญกุศลของเราเอาไว้ให้มาก

ขอความสุข ความสามัคคี จงมีแก่ท่านทั้งหลายตลอดกาลนานฯ

พระครูอนุศาสน์โสภณ
เจ้าอาวาสวัดต้นสน

ผู้อำนวยการสร้างสมเด็จพระศรีเมืองทอง

วัดต้นสน

โทร. ๖๑๑๑๙๘

สพฺพปาปสฺส อกรณํ กุสลสฺสูปสมฺปทา
สจิตฺตโยทปนํ เอตํ พุทฺธานสาสนํ

อย่าทำกรรมชั่วช้า ทั้งผอง
ทำแต่กรรมดีปอง กอร์ปไว้
พึงล้างจิตจากกอง มละโทษ เทอญพ่อ
นี่แหละพุทธศาสน์ได้ประสาทผู้ หวังผล

คำปรารภของเจ้าอาวาสวัดต้นสน

อาตมาภาพมาคำนึงถึงบริเวณวัดต้นสนว่า ยังมีสิ่งใดที่เหมาะที่ควรจะต้องทำก็ปรากฏว่า "วัดยังขาดความปลอดภัย" คือยังไม่มีกำแพงตลอดแนวด้านแม่น้ำและด้านหลังวัด เข้าทำนองชาวบ้านพูดกันว่า ยังขาดรั้วรอบขอบชิด เพราะถ้าขาดแล้วมิวันใดวันหนึ่งก็จะต้องถูกโจรกรรมแน่ ปัญหานี้จะแก้ด้วยวิธีใดดี เมื่อมาคิดคำนึงอยู่อย่างนี้ ก็บังเอิญนึกถึงผู้สร้างกำแพงให้วัดโบสถ์วรดิตถ์ และวัดลาดเค้า ก็คือคุณโยมสุวิชช์ุ ทรงมาลัยนั่นเอง ซึ่งอาตมารู้จักมานานแล้ว จึงสั่งให้คนไปติดต่อนานพอสมควรกว่าจะพบ เพราะท่านยังทำงานอยู่ที่กรุงเทพ เมื่อพบแล้วจึงได้เจรจาเรื่องดังกล่าวให้ทราบ คุณโยมสุวิชช์ุฯ ยอมตกลง ๑. ออกแบบกำแพงให้ ๒. ควบคุมงานก่อสร้างกำแพงให้โดยไม่คิดค่าจ้างใด ๆ ทั้งสิ้น ขอบุญกุศลอย่างเดียว อนุโมทนาสาธุ

บัดนี้ความคิดคำนึงของอาตมาที่จะมีกำแพงวัดก็สมความปรารถนาได้ลงมือถมดินไปบ้างแล้ว โยมสุวิชช์ุฯ ก็เขียนแบบกำแพงมาให้แล้ว จึงขออนุโมทนาให้คุณโยมสุวิชช์ุฯ ทรงมาลัยประสพแต่ลาภยศสรรเสริญสุขในปัจจุบันและอนาคตขอให้ถึงนิพพานเถิด

พระครูอนุศาสณ์โสภณ

ผู้มีจิตร์ศรัทธาจองรายการสร้างกำแพง

๑. กำแพงช่องละ ๑,๐๐๐ บาท ยาว ๕ เมตร

๒. เสากำแพงต้นละ ๑,๐๐๐ บาท

๓. ประตูใหญ่ ประตูละ ๔๕,๐๐๐ บาท

๔. ประตูเล็ก „ ๑๐,๐๐๐ บาท

๕. ทรายรถละ ๑,๑๙๐.—

๖. หินรถละ ๑.๘๐๐.—

๗. ปูนซีเมนต์ถุงละ ๖๙.—

๘. เหล็กเส้นตันละ ๙,๐๐๐.—

ท่านผู้จองรายการ ๑ ถึง ๔ มีช่องบรรจอัฐิไว้ให้ท่าน

พร้อมทั้งจารึกชื่อ

สุขา สัทธา ปะติฏฐิตา

ศรัทธาตั้งมั่นแล้วให้เกิดสุข

อานิสงค์สร้างกำแพง

(คัดจากพระไตรปิฎก)

ทำให้ผู้สร้างกำแพง ได้ผล ๘ ประการคือ

๑. ย่อมเป็นผู้ไม่สะดุ้งกลัว

๒. เป็นผู้อันมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อารักขาปกป้องรักษาไว้

๓. เป็นผู้มีเดช มีอำนาจ และศักดิ์มาก

๔. เป็นผู้มีถ้อยคำอันมหาชนนับถือ

๕. เป็นผู้มีโภคสมบัติบังเกิดในระหว่างท่องเที่ยวอยู่ใน ภพน้อย—ภพใหญ่

๖. เป็นผู้เกิดในสกุลสูงที่เป็นสัมมาทิฏฐิ และสมบูรณ์ด้วยทรัพย์สมบัติต่าง ๆ ในภพหน้า

๗. เป็นผู้มีชื่อเสียงฟุ้งไปทั่ว

๘. เป็นผู้ได้เกิด ในสุคติสวรรค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสไว้ว่า ผลมาจากเหตุ เหตุมาจากผล เหตุดีผลย่อมดี

ปุญญานิ กะยิราถะ สุขาวะหานิ

ควรทำบุญอันนำความสุขมาให้

วิธีส่งเงินบริจาคสร้างกำแพง

๑. ส่งทางธนาณัติ ถึง พระครูอนุศาสณ์โสภณ เจ้าอาวาสวัดต้นสน ป.ณ. อ่างทอง รหัส ๑๔๐๐๐

๒. ส่งฝากผ่านหัวหน้าสาย (สมาชิก) ที่ท่านรู้จัก หรือ

๓. ส่งโดยท่านแจ้งให้ทางวัดไปเก็บเงินเองในระยะทางไม่ไกล

๔. ผู้บริจาคเงินฝากใครไปก็ดี หรือส่งทางไปรษณีย์ก็ดี เงินถึงวัดต้นสน ทางวัดจะรีบออกใบอนุโมทนาส่งทางไปรษณีย์ ถึงท่านผู้บริจาคทันที ถ้าท่านบริจาคเงินแล้วยังไม่ได้รับใบอนุโมทนา ขอได้แจ้งให้ทางวัดทราบ โทร. (๐๓๕) ๖๑๑๑๙๘

บทสวดบารมี ๓๐ ทัศ (ของครูบาศรีวิชัย)

ทานะ ปาระมี สัมปันโน, ทานะ อุปะปาระมี สัมปันโน,

ทานะ ปะระมัตถะ ปาระมี สัมปันโน, เมตตา ไมถี กรุณา มุทิตา

อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน, อิติปิ โสภะคะวา ฯ

(ทานะ – สีละ – เนกขัมมะ – ปัญญา – วิริยะ – ขันตี – สัจจะ – อธิษฐานะ – เมตตา – อุเบกขา – ทะสะ)

ภาษิตคำกลอนสอนใจ

ขอแสดงแต่งนำเป็นคำสอน ไว้สืบศาสนาให้ถาวร
สำหรับสอนให้เกิดคุณบุญในใจ อันองค์สมเด็จพระชินวร
ท่านสั่งสอนจะให้สัตว์พ้นห่วงใหญ่ เพราะอวิชาตัณหากำบังไว้
จึงมิได้แลเห็นสังขารา อันตัณหาลวงล่อให้ก่อเกิด
ตรองดูเถิดจับให้ได้สิ่งที่ชั่วตัวตัณหา จับเป็นก็จะเห็นอนัตตา
ว่าตัณหามันเป็นของให้หมองใจ แม้ปรารถนาสิ่งอันใดได้สมคิด
เมื่อดับจิตจะเอาของไปไว้ไหน แต่โลหิตก็มิติดตัวเราไป
จริงหรือไม่ตรองดูให้จงดี ถ้าแม้นตายกายนั้นย่อมเปื่อยเน่า
ที่แข็งเล่ากลับเป็นปฐวี จะตามติดชีวิตไปก็ไม่มี
ของทั้งนี้ตรองจึงเห็นด้วยปัญญา อันชีวิตเราจะยืนสักหมื่นพัน
ชีวิตนั้นก็ไม่พอกับตัณหา ความอยากนี้สุดที่จะอุปมา
ใครหลงตามแล้วจะพาให้เสียคน ตรองดูเถิดเราท่านสิ้นทั้งหลาย
เร่งขวนขวายก่อสร้างทางกุศล ของอันใดที่จะได้เป็นเพื่อนตน
อย่ากังวลเร่งหาอุส่าห์ทำ อันชีวิตไม่เป็นสิทธิ์ของเราแท้
ย่อมเจ็บแก่จะทำลายอยู่เช้าค่ำ อันธรรมะของพระเร่งควรทำ
จงกำหนดจดจำให้จงดี แม้ศาสนาครบถ้วนห้าพันแล้ว
เหมือนแสงแก้วมืดมิดไม่มีสี ใครจะสอนเราได้ก็ไม่มี
พระบารมีถอยถดย่อมหมดไป กว่าจะได้พบพระในชาติหน้า
เห็นช้านานนักหนานับไม่ได้ ชาตินี้ทำไม่ดีตกลงไป
สู่นรกขุมใหญ่เป็นเค้ามูล ไม่มีคุณเสียกำเนิดที่เกิดมา

กำหนดการบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ ของวัดต้นสน

ทางสำนักวัดต้นสน ได้จัดรายการ "ธรรมประทีป" เพื่อเผยแพร่ธรรมะทางสถานีวิทยุ ๓ สถานี คือ

๑. - สถานีวิทยุ จ.ส. ๑ เวลา ๑๓.๐๐ น. ทุกวัน เว้นวันอาทิตย์

- สถานีวิทยุ กองพล ป.ต.อ. เวลา ๐๔.๓๐ น. ทุกวัน

- สถานีวิทยุยานเกราะ ๗๙๒ เวลา๑๔.๐๐ น. เฉพาะวันอาทิตย์

- สถานีวิทยุ กองพล ป.ต.อ. เวลา ๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น. เฉพาะวันอาทิตย์

๒. บวชเนกขัมมปฏิบัติ (บวชชีพราหมณ์) ขึ้น ๑ ค่ำเดือน๑๐ ทุกๆ ปี

๓. เปิดปริวาสกรรมฝึกอบรมกัมมัฏฐาน ขึ้น ๘ ค่ำ ถึงแรม ๘ ค่ำ เดือนอ้าย

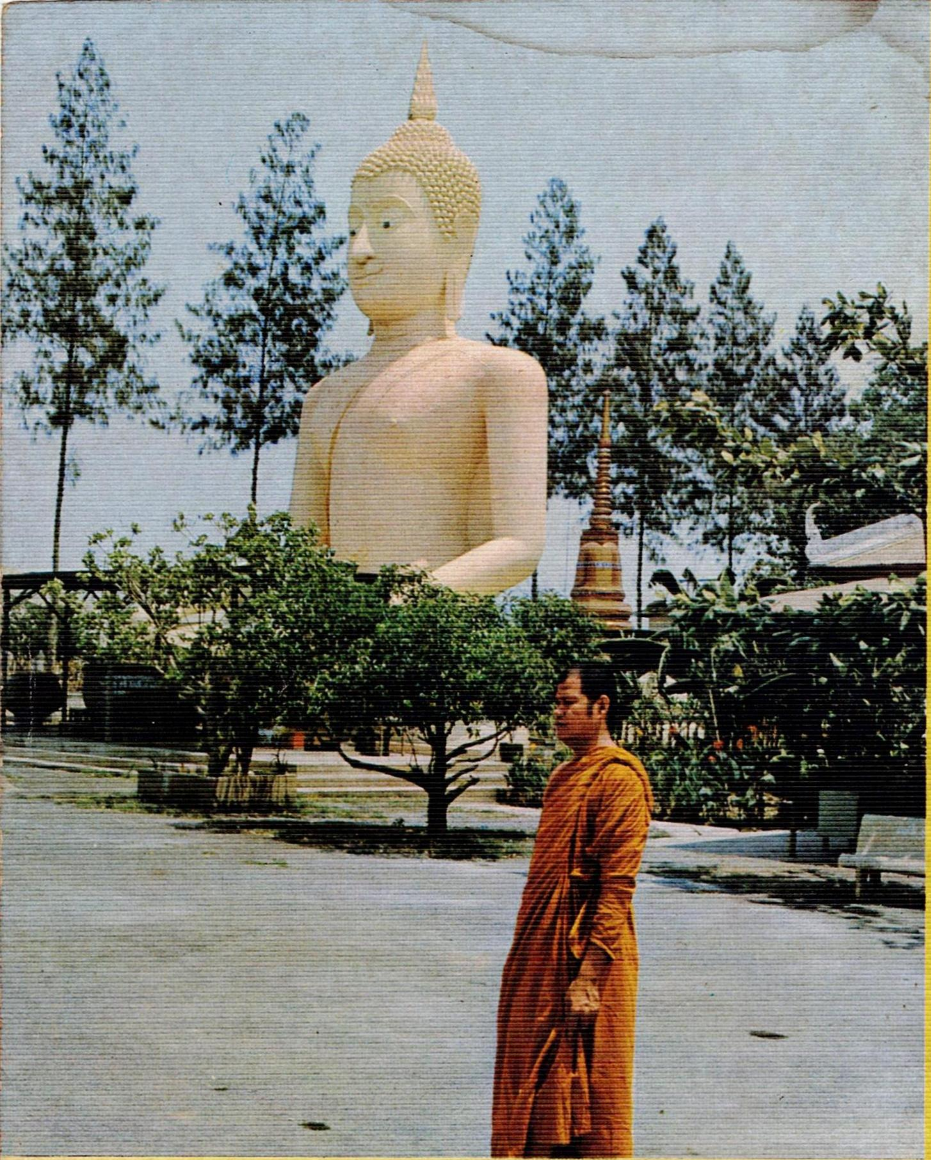
๔. งานประจำปีหล่อสมเด็จพระศรีเมือง ทอง พระพุทธรูปหล่อด้วยโลหะทั้งองค์ หน้าตักกว้าง ๖ วา ๓ ศอก ๙ นิ้ว สูง ๙ วา ๑ ศอก ๑๙ นิ้ว แรม ๘ ค่ำ เดือน ๔

๕. ทอดมหากฐินสามัคคีจำนวนเงินเท่าพ.ศ. ทุกปี

๖. สร้างมหาวิหารสมเด็จพระศรีเมืองทอง

๗. ซื้อที่ดินสร้างสำนักวิปัสสนาตารางวาละ ๕๐๐ บาท

๘. สร้างพระเกตุแก้วจุฬามณี

พระครูอนุศาสน์โสภณ

ผู้อำนวยการเนกขัมมะปฏิบัติ

วัดต้นสน อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง